

ELŐFIZETÉS

HELYBEN: 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos post sor egyezer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár post sora 30 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egyetértő

vasutak palotájában

TELEFON-SZÁM: 351

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Rézvágy

Táraság.

József főherceg-ut 24. 68

TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, december 28.

Mai számunk főbb közleményei:

A választóreform ellenzék nélkül.
Elmebajos városi tanácsnok.
Lemondott a hercegprímás jószágkormányzója.
Friss élet a romokon.
Rejtelmes öngyilkosság Aradon.
Eltűnt egy kávéházi ügyvéd.
Véres harcok Bosznia határán.
Családi dráma az elcserejt levelek miatt.
Tarkaságok.

A választójog a parlamentben.

Arad, december 27.

Az esztendő utolsó napján terjeszti be Lukács László miniszterelnök a választójog reformjának törvénytervezetét. A képviselőháznak, sőt az egész nemzeti életnek fontos mozzanata ez. Évtizedek, sőt századok politikai és gazdasági alakulására, az egész ország jövődjére kihat az a törvényalkotás, amely új rétegeket, új elemeket bocsát a szavazó tömegek és kétségtelenül ezek választottjai közé is. A milyen hasznos lehet az alkotmányos életre, a törvényhozásnak ezután való munkájára a kíváncsok, helyes vérfülfrissítés, oly annyira helyrehozhatatlan kára lehet egy elcserejt, vagy eltévesztett reformnak.

Az ilyen parlamenti munkában részt kell venni a politika és a közélet egész lelkiismeretének, segítő az ellenőrző munkájának. És ha kétségtelenül nagy a felelőssége a kormánynak, amely a reform benyújtásával programjának egyik jelentős részét beváltja, nem kisebb a felelőssége a nemzet előtt az

ellenzéknek is ebben a dologban. A nemzet érdekeinek meg nem felelő, az összes jogos igényeket ki nem elégítő reform miatt nemcsak a kormányt fogja hibáztathatni a közvélemény, hanem az ellenzék, a mely azzal szemben kötelességeit elmulasztotta.

Lukács László miniszterelnök a karácsonyi lapokban azt a nyilatkozatot tette, hogy a választójogi reformot a parlamenttel akkor is le fogja tárgyalni, ha az ellenzék továbbra is távol tartja magát a képviselőháztól. A miniszterelnöknek ez az álláspontja érthető és indokolt. A miniszterelnök valamely, immár erősen aktuális törvényjavaslat benyújtását nem teheti attól függővé, hogy az ellenzék még meddig folytatja a parlamenti sztrájkot. És ha eddig, ép az ellenzék részéről az a szemrehányás érte a kormányt, hogy a választójog reformjával késlekedik, azt huzza-halasztja, — most nem jogosult, ha ugyan csak az ellenzék azt kívánja, hogy a választójog reformja még tovább odáztassék el, egész addig a ma még bizonytalan terminusig, amíg az ellenzéknek belátása és kedve támad a normális parlamenti működésre.

Sokkal inkább kívánhatja a közvélemény az ellenzékétől, hogy most, a mikor a nemzet jövőjére annyira kiható törvényalkotásra kerül a sor, olyan törvényre, a mely legalább is százazreket van hivatva az eddig nélkülözött jogokkal fölruházni, — hagyjon föl azokkal az utcai színjátékokkal, a melyekkel már hatást se tud keltetni, a melyek céltalansága felől már

bebizonyosodhatott és a melyeket az azóta történtek után már meg se tud indokolni. Még kevesebb célja lenne, ha a szerinte rossz törvényjavaslat ellen a harcot megint holmi oldalparlamentben akarná megvívni, kerülve az alkalmat, hogy érvei az ellenérvekkel közvetlenül ütközzenek meg.

Hogy a javaslat jó-e, — az mindenestre eldöntendő kérdés. A választójog kiterjesztésének kérdését száz nézőszögből lehet tekinteni, és mindenikből másként fogják azt látni. Az emberi jogokért rajongó idealizmus semminő korlátozást, az élők és emberek teljes egyformaságát fogja követelni, viszont azok, akik nem akarják, hogy az ország mai rendje helyébe egyszerűen egész más, a felborulások, sőt a rombolások egész sorát okozó új rendnek hirtelen zökkenése következzen, bizonyára korlátozásokat tartanak szükségesnek. E korlátozások mértéke és módja tekintetében ismét száz szempont merül föl és küzd egymással. Előtérbe áll az óvatosság tanácsa is: semmiféle választójogi reform nem tökéletes, az előbb vagy utóbb javításra szorul. A tulságos jogkiterjesztésnek ebben a tekintetben az a hátránya a korlátozott kibővítésnél, hogy jogokat mindig könnyebb utólag adni azoknak, akikről igazságtalanul elvonták, mint jogokat utólag elvenni azoktól, akik kezében a jogok veszélyt hozóvá lettek.

A kormány választójogi reformtervezete nem indul a csallhatatlanság jegyében, és ha nagy gonddal, a statisztikának nagy tanulmányozásával és a bekövetkező változások gondos számbavetésével alkották,

A farkas.

(Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferenc. Bemutató előadás).

Megszoktuk már azt, hogy Molnár Ferencről meglepetéseket kapjunk. Az ő nagy tehetsége soha sem tőrte a sablont, mindig eredeti teremtett ötletben, megírásban, és újat alkotott a színradí technikában is. Molnár Ferenc egyedülálló nagy talentum a magyar írói világban. A természet különösen látó, jobban mondva meglátó szemmel ajándékozta meg. Amit mások csak néznek, azt ő meg is látja, analizálja és bravuros keresetlenséggel úgy adja vissza, hogy mikor már halljuk, vagy olvassuk Molnár analízisében feltálat pszichét, Kolumbus tojásának tetszik az addig problémának tartott téma.

Legújabb darabja *A farkas*, melyet csütörtökön este mutatott be a színház. Újabb dokumentuma annak, hogy Molnár zseniáltsága előtt nem maradt rejtve az emberi lélek kohójában sisterső egyetlen indulat, ábránd vagy gondolat sem. Igaz, hogy leszámítva a különleges összetett, szövevényes lelki individuumot, az átlagember lelki analízise sablonon épül föl, de ezt a sablont egy emberbe komprimálva úgy visszaadja, hogy ebből az átlagra ismerjünk, az írói zseniáltság kivételes adományai közé tartozik. Ebben a készségben ma első helyen áll Molnár Ferenc és *A farkas* című darabja szubtilis finomságával minden addigi alkotásánál ragyogóbb, mélyebb és megkapóbb — mert igaz.

Molnár Ferenc az örök emberi típusokból vette *A farkas* alakjait. A nyugodt polgári derűben élő fiskálisból, aki verejtékes munkával és a feleségével kapott hozomány segítségével nyugodt jólétbe kapaszkodott, ebből a fiskálisból az elviselhetetlenségig feltékany fenevad lesz. Nem bízik a saját értékében, feltékany az asszony lányalmaira is, a régen elfelejtett udvarlókra, feltékany a nyilvános étteremben vacsorázó buszártisztekre, a pincérekre, mindenkre, aki számára van az asszonynak egy pillantása, vagy aki az asszonynak néz. Szegény Kelemen dr. a legrátatlanabb tekintetből is fölháborított vágyakat olvas ki és megkecséri a maga s a felesége életét. Ugy-e típus ez a Kelemen dr., amilyenlén lépten nyomon találkozzunk? És ime a másik. Az asszony. Derék feleség, kitűnő anya, aki pontosan ellenőrző a szakácsné bevásárlási könyvét, nincsenek nagy szenvedélyei, mégsem emlékei sem. Nem akar egyéb lenni, mint aminek a vidéki városban hozományt gyűjtő szülői nevelték, feleség és anya. És mégis ennek az asszonynak is van lánykori emléke, mint minden más asszonynak. Neki is udvaroltak Temesvárt, az ő kezét is megkérte egy fiatalember, aki kosarat kapott és neki is írt a kikosarozott ifjú nagy fogadkozásokat, hogy:

„De visszajövök. Talán mint győztes katona, talán mint országok sorsát intéző hatalmas ur, talán mint világhírű művész, de lehet, hogy mint koldus, szegény eselőd jövőre vissza magához szolgálatért könyörögni.”

Hány ilyen és ehhez hasonló romantikus esküvés és bucsuzás van az asszonyok elrakott

emlékei között, anélkül, hogy valamikor is emlékeznének rá. De ha sokat példálózunk előttük, vajon hány asszony képzeletében elevenedik meg a rég elfelejtett udvarló képe, ebben a tetszetős formában, melyet az esküvések ihletett pillanatában magáról rajzolt a bucsuzó szerelmes? A feltékanyosság sokszor eredményez ilyen nem épen kíváncsok átváltozást, és szerencsés az olyan férj, mint Kelemen dr., akinek a feleségét a fantasztikus álom után a valóság neveltséges kontrozója tart meg lelki egyensúlyában.

És ennél a pontnál elérkeztünk Molnár darabjának ahhoz a pontjához, mikor a legnagyobb elragadtatás hangján kell megemlékeznünk a zseniális író bravurjáról, melyly új és nagy meglepetést adott mindnyájunknak.

A valóság és álom itt egybe olvad. Kelemen dr. mesélve a farkas meséjével altatja el kis fiát és a mese monoton előadásától álomra csukódnak az asszony fáradt szeméi is. Álmában már ott van az estélyen, ahová este kell menniök és találkozik a kikosarozott udvarlóval. Megjelenik a győztes katona, az országok sorsát intéző nagy ur, az ünnepeit művész és a libériába öltözött szolga és neki előtte mind különb az uránál a szürke lateinernél, mindegyik formában hódítóbb, ellenállhatatlanabb és ő kész követni őket, vagy őt, már amellyikkel épen találkozik bárhová el, csak el ebből a környezetből.

Szerencsére jön a felébredés és ezzel egy idejűleg Szabó György dr. a temesvári ügyvéd helyettese. Még mindig csak jelölt, katona sem volt, mert a ludtalpával kiszuperálták, a diplomá-

nem viseli magán azt a kikötést, hogy vagy így, vagy sehogy. Parlamentet alkotó reformotigazán nem is a kormány, hanem maga a parlament alkothat. Mindjárt hozzáteszük: egész parlament. Ha nem így születik a reform, és ha e születési hiba révén torz, vagy nem egész tökéletes lesz az: az okozói nemcsak azok lesznek, akik a megalkotásában részt vettek, hanem azok, akiknek hibájából a parlament a tökéletes igazi munkálkodásnak, a teljességnek hijával volt. A távolmaradás ez alkalommal nemcsak hogy mentség nem lesz, de fokozott, tudatosan elkövetett bűne a törvényhozóknak, akik ezzel mutatnák magukat leginkább méltatlannak a választók bizalmára. Ha jó a reform: akkor nincs okuk annak formába öntésétől visszahuzódni; ha nem tartják jónak, annál inkább kell sietniük és igyekezniük, hogy a rossz helyett egy jobb reform alkotása következze be.

Az ő távolmaradásuk csak egy tekintetben tehet szolgálatot a választójog reformjának. Azt az argumentumot adja, hogy az új választójogra legfőképp azért van sürgős szükség, mert annak révén új, kötelességeit jobban értő, komolyabb ellenzék kerüljön a magyar törvényhozásba.

Ellenségeskedés Kína és Oroszország között. Brüsszelből jelentik: Pekingből jelentik: Az orosz követ tiltakozott a kínai külügyminiszternél az oroszellenes izgatás miatt Kínában. A kínai külügyminiszter ez alkalommal sajnálatát fejezte ki az orosz sajtónak Kína ellen használt hangja miatt és azt a reményét fejezte ki, hogy sikerülni fog a differenciákat békésen kiegyenlíteni. Az orosz követet ennek ellenére nemsokára vissza fogják hívni. Juánsikkáj köztársasági elnök felszólította a főkormányzókat, hogy az Oroszország ellen irányuló bojkott-mozgalmat szüntessék meg s a mongolországi kormányzókat felelőssé tette a bojkott terjedése miatt. Juánsikkájnak egy másik rendelete szigorú büntetéssel fenyegeti az újságírókat, akik csapatmozgalmakról és a háborus készülődésről hírt terjesztenek.

ciához is csak annyi köze van, hogy kidobták a párisi nagy követségről, mert szemtelen volt és most itt makog, eseng Kelemennek, akinek derek, szorgalmas ura van, aki harmincezer koronát keres és akit ő nagyon szeret. Hét év előtt szent fogadásokkal teli lovásban bucsuzott el tőle és azokból az ígéretekben nem vágott be semmit. Elkergeti, szinte kidobja és szerelmesen, még az álmait és szégyelve, boldogan csókolja meg az urát, akit Szabó ur megjelenése teljesen kigyógyított a féltékenységből.

Milyen frappánsan egészíti ki ebben a darabban az álmát a valóság, milyen briliáns technikával csinálta meg azt Molnár Ferenc, annak legbeszélőbb bizonyossága az, hogy nincs hézag az összefüggésben, nincs zökkenő a cselekményben és nincs fantasztikus az egésznek konstrukciójában.

Az álom is valóság, hiszen csak technikailag — és ez Molnár bravúrja — választotta ezt a formát a szerző. Mert ami itt álomnak van feltüntetve ott él minden asszony lelkében, hamu alatt pislogva, készen felgyulladni az első szellőre. Viszont az élet is elintézi a maga dolgát és alantjáró lelkéből ritkán csipál hőst és nem bolygatja meg ok nélkül a csendes boldogságokat.

Gyönyörű darab A farkas, méltó a kitűnő szerző nagyszerű kvalitásaihoz.

Nálunk a legszebb, a leggondosabb előadásban és rendezésben került színpadra A farkas. Ennél a darabnál nagy szerep jut a scenirozásnak és ezt minden illúzióra gondosan ügyelve oldották meg. A második felvonás berendezése látványos.

A választóreform ellenzék nélkül.

— Lukács László a királynál. —

Saját tudósítónktól.

Bécs, december 27

Bécsből jelentik: Lukács László miniszterelnök ma este ide érkezett és holnap délelőtt kihallgatáson meg fog jelenni a királynál, akinek jelentést fog tenni a választóreformjavaslatról. A javaslatot a kabinetiroda útján már múlt a héten terjesztették a király elé. Az elaborátum azóta a király íróasztalán van s ő felsége a javaslatot behatóan tanulmányozta.

Azt hiszik, hogy a király ezt a törvényjavaslatot a szombati kihallgatáson előzetes szentesítéssel fogja ellátni. Ha ez csakugyan megtörténik, akkor a miniszterelnök a javaslatot jövő kedden a képviselőház elé fogja terjeszteni. Lukács László ez alkalommal hosszabb beszédet fog mondani. A törvényjavaslatot ezután huszonegy tagu bizottsághoz fogják utalni s föl fogják szolítani az ellenzék, hogy ebbe a bizottságba több tagját jelölje. Ha az ellenzéki pártok ennek a felhívásnak nem tennének eleget, akkor a bizottságba csupa nemzeti munkipárti képviselő fog megválasztani. A plénumban a törvényjavaslat tárgyalása január végén fog megkezdődni.

Lukács László mostani bécsi tartózkodását arra is föl fogja használni, hogy a királynak és az uralkodó család tagjainak az ujesztendő alkalmából a magyar kormány szerencsekívánatait fejezze ki. Lukács László január 2-án rövid szabadságra megy, amelyet az Adrián fog eltölteni.

Kristóffy memoranduma

Budapestről jelentik: Egy újság karácsonyi számában Kristóffy József volt belügyminiszter azt állítja, hogy azt a memorandumot, melyet miniszter korábban az általános egyenlő és titkos választójog érdekében a király elé terjesztett, a korona Lukács Lászlónak adta ki véleményezés végett és hogy Lukács ahhoz akkor hozzájárult. illetékes helyről felhatalmaztak annak kijelentése, hogy Lukács a Kristóffy féle memorandumot nem látta, az neki véleményezés végett ki nem adatott, a memorandumot vele élő szóval sem közölte senki. Lukács László tehát azt sem nem

ságszámba megy és lényeges kiegészítője a játék sikerének.

A Koloman házaspár szerepeit Novák Irénnek és Dellinek jutattak. Egyiket sem kell feltedoznunk. Régi erősségei a drámai együttesnek. Novák Irén színes, az intellektus minden frazeológiájára berendezett talentuma itt is diadalmaszkodott. Gyönyörűen beszélt és a könnyed, vigjátéki tónusból soha ki nem tévedve nagy gyönyörűséget nyújtott. A hangban találunk Dellinel valamelyes kifogásolni valót. Engednie kell valamit a túlzott szentimentalizmusból, hogy kifogástalan játékának még spontaneabb sikere legyen. Beregi Sándor dr.-nak jutott Szabó György nehéz szerepe. Sok oldalú tehetség Beregi dr. és ennek a kivételes adománynak ma ragyogó sikert köszönhetett. Amorosó volt, bonviván, komikus és tragikus hős. Színes, változatosan érdekes minden alakjában, művészi egyformakép. z ő perfect művésze garantálta az igazán művészi megjátszásra bázisozott darab abszolút sikerét. A három vezető szereplő, továbbá a kitűnő epizodisták Benkőné, Herold, Győző és Hujdutska olyan sikert szereztek A farkas bemutatójának, amilyenre alig emlékszünk. A második felvonás után tízennyolcszor hívták a lámpák elé a szereplőket és a taps nem szűnt meg a harmadik felvonás kezdetéig.

Örömmel regisztráljuk a bemutató felejthetetlen szép sikerét, mert ez a közönség bőkezű elismerése nem csupán a kitűnő darabnak szól, hanem szól a művészek fáradságos, lelkiismeretes és művészi munkájának és a direktio nobilis áldozatkészségének.

H. G.

helyeselhette, sem ehhez hozzá nem járulhatott, mert neki erről senki alkalmat nem adott s maga pedig ezt az alkalmat nem is kereste.

Tisza István nem utazott Bécsbe.

A Budapesti Tudósítót a legilletékesebb helyről hatalmazták föl annak kijelentésére, hogy az estilapoknak ama híre, mintha Tisza István szintén Bécsbe utazott volna Lukács Lászlóval, nem felel meg a valóságnak. Tisza István karácsonykor sógorához, Bethlen grófhoz utazott és most is ott tartózkodik.

Elmebajos városi tanácsnok.

— Gonda József dr. tragédiája. —

Saját tudósítónktól.

Hódmezővásárhely, december 27.

Irodalmi körökben, különösen ott, ahol az újabb irodalommal ismerősek, rokonszenves és kedves név volt Gonda József dr. hódmezővásárhelyi városi tanácsos neve. A tehetséges írónak elismert, ideges, izgatott életet élő városi tanácsos sorsa ma reggel hirtelen tragikussá változott: a szerencsétlen ember váratlanul dühöngeni kezdett és most már egy fővárosi szanatórium lakója.

Gonda József dr. Hódmezővásárhelyen pergette le életét kora ifjúságától kezdve és erős tehetségét bizonyítja az, hogy innen az eldugott alföldi városból is érvényesülni tudott, megteremtette magának a megérdemelt pozíciót az irodalomban is. Nagyon korán kezdett írogatni: a harmincöt esztendő ember ebben az évben husz éves írói munkásságát jubilálta. Irodalmi folyóirata a Jövendő, melynek legtöbb számát ő maga írta tele, a múlt évben megjelent kötete: a Semper Idem, ezek voltak legjelentősebb állomásai husz esztendő működésének. A Jövendőben is, utóbb a helyi lapokban is színházi kritikát írt, amelyek révén Araddal, legalább is az aradi színtársulattal kapcsolatba került.

Az irodalmi munkásságon kívül Hódmezővásárhely közigazgatásában is szerepelt Gonda József dr. Korán érett, csodálatos szorgalmu ember volt: alig múlt huszonegy éves, amikor a jogi doktoratust megszerezte és huszonkét esztendő korában már városi szenátor lett. Most ezek óta a hódmezővásárhelyi katonaiügyi osztály vezető tanácsnoka volt és ebben a meglehetősen nyugalmas, keves elfoglaltsággal járó hivatalban bőven jutott ideje az irodalmi munkásságra.

Hirtelen összeroppanása nem is teljesen váratlanul történt. Évek óta lappangó betegség örölte meg szervezetét és a betegeskedő embert állandóan idegbántalmak győrték. Leiki állapotát talán csak a csendes, bantódás nélküli hivataloskodás és a kedve szerint folytatott irodalmi élet tartotta egyensúlyban. Iró munkásságából is lassan-lassan valami sajnálatos vonás: a túlzásig hevült önszeretet ütött ki. A Jövendőben, kedves és gondosan csinált folyóiratában hasábokat szentelt legjobb munkájára, a Semper Idem máltatásának, a csakugyan elismeréssel fogadott kötetet méltató kriukakat füzetbe gyűjtötte össze és ezidén valósággal maga rendezte, tervezte önnön jubileumát. Inkább csak sejteni lehet, mint tudni, hogy ennek a jubileumnak félsikere rendtette meg erősebben Gonda József dr. lelkét.

Azután a külpolitikai bonyodalmak, a háborus készülődés, a rengeteg katonai behívó nagy gondot adott Gonda dr.-nak. A nyugalmas, majdnem munka nélkül való tanácsnoki állásból a legnagyobb felelősséggel, meglesztett munkával járó hivatal lett és ez a munka, amely egyúttal kedvenc irodalmi foglalatosságától is elzárította Gonda József drt, rendkívül terhes és megviselő volt a beteges idegzetű emberre. A paralízis tü-

nete, amelyeket közvetlen jó barátai és ismerősei már hosszabb idő óta aggodalmaskodva figyeltek meg Gondán, most teljes erővel jelentkeztek.

Gonda József dr. ma reggel rendes szokása szerint bement hivatalába. Ideges, ingerlékeny viselkedése fel sem tűnt a katonafőosztály tisztviselői előtt, mert az utóbbi hetekben Gonda mindig ilyen volt. Rövid idő múlva a katonai tanácsnok dühöngeni kezdett. Berendelte szobájába hivatalnokait és különös parancsokat osztogatott:

— A déli hadsereg mozgósítását azonnal meg kell kezdeni — kiáltozta. — Küldjék el a táviratot a parancsnoknak, hogy nyomban a mozgósítás befejezése után támadja meg Szerbiát! Nem lehet tűrni a szerbek garázdálkodását! Megízenem a háborút!

Azután elrendelte, hogy a polgármestert vezessék eléje, mert ki akarja nevezni Magyarországhoz belügyminiszterévé. Nagynehezen lecsillapították a szerencsétlen embert, hazavitték lakására ahol orvost hívtak hozzá. Az orvosok tanácsára Gonda József dr. elmebaja gyógyítására egy budapesti szanatóriumba szállították. Tragikus sorsa mely részvétet keltett Hódmezővásárhelyen.

Lemondott

a hercegprimás jószágkormányzója.

(Az érseki birtokok átadása.)

Saját tudósítónktól.

Budapest, december 27

Január elsejével végérvényesen átveszi az esztergomi primatus egyházi joghatóságát Csernoch János kinevezett hercegprimás. Együttal megtörténik az esztergomi uradalom átadása is az új tulajdonosnak. Ez az átadás meglehetősen nyedalmasnak ígérkezik. Az értékeket, az élő és holt leltárt kell megbecsülni s ezt az értékelést egy bizottság fogja végezni. A bizottság elnöke Madách kultuszminisztériumi miniszeri tanácsor, ugyanaz a funkcionárius, aki állandóan kifogásolta Vaszary Kolos bíboros gazdálkodását. Az ő kezdesére és környezetéből indultak ki azok a vádak, amelyek az agg hercegprimást elkeserítették és lemondásra kényszerítették. Ezenkívül a bizottságba tagokat jelöl mindkét fél: a régi és az új hercegprimás. Szilassy Zoltán képviselő, aki az OMGE megbízásából megvizsgálta a primási gazdálkodást és kimutatta, hogy a jószágkormányzóságot ért vádak alaptalanok, nem lesz tagja a bizottságnak. Helyette új szakértőt hívnak meg, egy magasrangú állami gazdasztisztet.

Vaszary Mihály, a nyugalomba vonult hercegprimás jószágkormányzója, lemondott állásáról. Lemondó nyilatkozatát karácsony előtt küldte meg a primási irodának. Az új hercegprimás környezetében azt hiszik, hogy ez a lemondás érdekes csattanóval fog végződni. Állítólag Csernoch János hercegprimás nem fogadja el a lemondást és megtartja Vaszary Mihályt, a gazdakörökben elismert kitűnő szakembert továbbra is a primási javak kormányzójának. Ezzel akarja elérni a hercegprimás a kiengesztelődést, az elmérgesedett ellentétek kiegyenlítését. Állítólag arra kérte a bizottság elnökét, Madách miniszeri tanácsost, hogy a javak átvételénél hagyjon föl eddigi merev álláspontjával s az értékek becslésénél fogadja el alapul Szilassy Zoltánnak tárgyilagos megállapításait. A bizottságnak mindenestre nagy dolga lesz: huszonhét gazdasági kerületet kell átvizsgálnia s közel száz major leltárát megállapítani.

TANÜGY.

(—) Aradi tanulók rajzkiállítása. Az aradi Képző és Iparművészeti Társulat évenként pályadíjakkal jutalmazza aradi középiskolai tanulók olyan

szabadkézi rajzait, melyeket az iskolán kívül magánszorgalomból készítenek. Körülbelül száz darab rajz érkezett be Sima Dezső társulati műtároszhoz, aki kiállítást rendez a jutalmakra pályázó rajzokból a polgári leányiskola dísztermében. A kiállítás holnap délelőtt nyílik meg.

Friss élet a romokon.

— Nagy hausse az értéktőzsdén. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, december 27.

A mai napon az értékpiacon hirtelen és nagy fellendülése még az eddigénél is nagyobb mértékben folyt. A külpolitikában semmi oly zavaró momentum nem merült fel, ami az optimisztikus felfogást megingathatta volna, úgy, hogy ma már a hausse is erőteljesen belefogott a vásárlásba. A kulissz épen a mai napot várta, melyen az ultimóprolongáció lefolyt, hogy újabb akciót kezdhesen, most már két hétre az ellátás gondjaitól megszabadulva. E technikai mozzanaton kívül a még mindig elég nagy kontremén is a folytonos áremelkedéstől megijedve, szaladt ki kötelezettségeiből.

Minde tényezők összeműködésének hatása alatt a piac igen nagy élénkséget és vásárló kedvet mutatott és egynéhány papir után valósággal kapkodtak. Így elsősorban Magyar bank részvényben volt igen nagyarányú forgalom folyton emelkedő árfolyamok mellett. Közúti részvényben az emelkedő irányzat ma is erősen tovább tartott. A készárupiacon Atlantica volt a favorit, nemcsak Budapesten, hanem Bécsben is. Ez a részvény 347 K-ig emelkedett, tehát jegyzése óta ma érte el a legmagasabb árfolyamát. A készárupiacon még Salgó, Általános közsén és Adria is lényeges áremelkedést értek el. A járadékpiacon is szilárd volt.

A déli tőzsdén a nagy áremelkedések részben nyereségrealizálásra ösztönözték a hivatásos spekulációt és az eladások nyomán néhány koronás csökkenés állott be, mindazonáltal az árfolyamok általában több koronával a karácsony előtti zárlaton felül zárulnak. A tőzsde felfogása változatlanul optimisztikus és elkövetkezett az a régen várt idő, amikor a hausse buzája ismét virulni kezd. A tőzsde emberei felébredtek letargiájukból, visszanyerték előbbi hangjukat és nagy vehemenciával sietnek kiaknázni a háborus veszedelem szerintük véglegesnek hitt elmúlását. Friss élet sarjadzik a romokon: ez ma az értékpiacon szignatúrája.

Budapestről jelentik: A fővárosban jelenleg 800 000 métermázsa eladatlan buza — többnyire uzansz-áru ... fekszik a raktárakban, ami ebben az időszakban, amikor rendszerint alig szokott Budapesten buzakészlet feküdni, óriásinak mondható. E ritka jelenség oka elsősorban az, hogy a malmok alig vásárolnak. A lisztgyárak ugyanis február hó végéig el vannak látva buzával, annyival is inkább, mert az utolsó két héten a lisztüzletben is nagy stragnálás állott be. A malmok, amelyek eddig nagy hitelt nyújtottak a lisztkereskedőknek, a rossz pénzviszonyok miatt most ezt a hitelt beszüntették, mert az inkasszó igen rossz és a lisztgyárak nagyobbarányú hitelezés kockázatába nem akarnak belemenni. Ennek természetes következménye azután, hogy a malmok lisztkészletei nagyon felhalmozódnak és ezért nincs szükségük újabb buza bevásárlására. Ez abnormis viszonyok erősen kihatnak a gabonátőzsde áralakulására és a lanya irányzatnak egyik főokául tekintendők.

Rejtelmes öngyilkosság Aradon.

(Hová lett a huszonkétezer korona?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Csütörtökön délelőtt azt jelentették az aradi rendőrség ügyeletes tisztjének, Grumáz László dr.-nak, hogy a Marosból egy 40-45 évesnek látszó asszony hulláját fogták ki a gyeptér közepén. A hatóság képviselői kiszálltak a helyszínre és a hivatalos eljárás folyamán megállapították annyit, hogy az asszony öngyilkosságot követett el, a rajta levő ruha szerint valószínűleg valamelyik közeli német faluból való szegény paraszt-asszony lehet. Intézkedtek a holttest elszállítására és jelentették az ügyészségnek az esetet, kérve a boncolás elrendelését.

Hogy öngyilkosság történt, azt kétséget kizáróan igazolta egy szemtanú. Hettmann Mihály zsigmondbázai kőműves mester csónakon jött át a folyón és látta, mikor az asszony a vízbe ugrott, segítségére sietett, de már késő volt, a szemelátára merült a hullámokba. Ő segített kifogni a hullát és ő értesítette a gyeptéren lakókat a történetekről.

A rendőrség megtette az intézkedéseket az öngyilkos személyazonosságának megállapítására. Ilyenkor az a szokás, hogy a marosmenti községeket értesítik, a hullát lefotografálják és a fényképet is széles körben ismertetik. El volt már minden rendelve, de nem került sor a végrehajtásra, mert a rendőrségen jelentkezett Dirzsán Adél, egy nem régóta Aradon lakó úri leány, aki az ügyeletes rendőrtisztet kereste.

— Az édes anyámat keresem — mondotta, — aki ma reggel észrevétlenül eltűnt Lahner György-utca 8. számú házban lévő lakásunkról. Valószínűleg öngyilkos lett, mert már régebben olyan kijelentéseket tett előttem, hogy elemészti magát és elviszi magával huszonkétezer korona készpénzből álló vagyonát, nehogy másnak a kezére kerüljön. A pénzt, mely Szatmárott eladott házunk ára volt, állandóan keblében hordta, soha senkinek kezébe nem adta. Néhány hete lakunk Aradon az anyámmal együtt és azóta folyton foglalkozott a halál gondolatával.

— Hány éves az édes anyja — kérdezte Grumáz dr.

— Hatvanöt éves!

— Akkor aligha az lesz, akit egy félórával előbb a Marosból kifogtak, mondotta Grumáz dr. mert az legfeljebb 45 éves lehet és dus szőke hajzatában egy ősz szál sem található.

— Ez az én édes anyám — felelte az úri leány. Csodálatosan szép asszony volt, fiatal korában pedig, mikor Aradon lakott messze földön ismerték a szép Szombati Helént. Dirzsán Pálnak hívják most az anyámat.

A rendőrtiszt ezután kiment az úri leánnyal a felső temetőbe, hogy az időközben odaszállított hullában az édesanyját agnoszkálja.

Remegve lépett a halottas házban kiterített holttest elé Dirzsán Adél, akit alig tudtak az alétságból magához téríteni. Mikor ismét ura lett az idegeinek, a következő meglepő kijelentéseket tette:

— Az édesanyám holttestére ismerem a hullában, azonban megérthetetlen előttem, hogy miként került testére ez a perkál ruha. Hazulról szövet kabátban és fekete szövet aljban távozott ma reggel. Hol öltözött át és hova lett a ruhája, nem tudom.

A rendőrség eme kijelentés után gyanusnak találta az ügyet. Probászka László dr. th. főorvos hulla szemlét tartott és megállapította, hogy a testen külső erőszak nyomai nem találhatók.

Átvizsgálták a ruhákat és abban egy fillér pénzt nem találtak, ami szintén gyanút keltő kö-

rülmény, mert az urileány állítása szerint az öngyilkos magával vitte huszonkétezer korona készpénzt. Minthogy rablógyilkosságra a külső körülményekből következtetni nem lehet, a rendőrség azt hiszi, hogy az urinő az öngyilkosság elkövetése előtt pénzét a szövet kabátjába tette és azt is a vízbe dobta, mert azt sem a parton, sem másutt ez ideig meg nem találták.

A rendőrség megindította a nyomozást a rejtélyes öngyilkosság ügyében.

Bulgária megegyezett Törökországgal.

(Ferdinánd találkozása a szultánnal. — Szerbia kijózanodása. — A harcias Románia.)

Saját tudósítónktól.

Arad, december 27.

A Balkán-szövetség londoni képviselői holnap folytatják tárgyalásaikat, melyek csakhamar békés megegyezéssel végződnek, mert a főbb kérdésekre nézve Bulgária és Törökország között teljes egyetértés jött létre.

Mai hireink ezek:

Engednek-e a törökök a békétárgyaláson?

Konstantinápoly: Minden jelből azt lehet következtetni, hogy a nagykövetség konferenciája nem osztja a török álláspontot Drinápolynak eleseggel való ellátásáról. Londoni bizalmas értesülések alapján Konstantinápolyban számolnak az adott tényekkel és ha ezek elkövetkeznek, akkor a porta nem fogja a fegyverszünetet azonnal fölmondani, hanem külön koronatanácskozást fog összehívni, a melyben nagyobb részt tábornokok lesznek. A háború folytatására való döntést erre a koronatanácskozásra fogják bízni.

Páris: A hatalmak valamennyien egyetértéssel abban, hogy a portának azt a tanácsot kell adni, hogy Drinápoly miatt ne szakítsa meg a tárgyalást.

Békét kötött Bulgária Törökországgal?

London: A Daily Telegraph belgrádi jelentése szerint oda Szófiából magántáviratok érkeztek, melyek szerint a békét Törökország és Bulgária között már megkötötték. Szavov tábornok és a porta között folytatott közvetlen tárgyalás alapján. Belgrádi politikai körökben azonban nem adnak hitelt e híreknek.

Szófia: A bolgár távirati iroda a legilletékesebb helyről nyert felhatalmazás alapján megcáfolja azokat a híreket, mintha Szavov tábornagy főhadvezér Konstantinápolyban járt volna a nagyvezérrel tárgyalni és így Bulgária a londoni békétárgyalásokat megkerülve közvetlen érintkezésbe lépett volna a portával.

Szófia: A szultán és Ferdinánd király között az utóbbi napokban táviratváltás volt és ez a táviratváltás indította meg a porta és Bulgária között a közvetlen tárgyalásokat.

Szerbia kiábrándul.

Belgrád: Szerbiában már nagyon lelohadt a háborús hangulat és az izgalom, amit Pasic lépései a prizrendi konzul ügyében keltettek, kezd csillapodni. Most már a higgadtabb elemek is szóhoz jutnak. Így Cvijics Bovan egyetemi tanár, Sándor trónörökös volt nevelője, akinek még ma is ismert nagy befolyása van a trónörökösnel. Cvijics a Srpsvo nevű lapban hosszabb cikksorozatban igen érdekesen fejtegeti Szerbia természetes határait és az adriai kikötő kérdését. Kifejti, hogy Szerbiának úgy geográfiai mint etnográfiai szempontokból tartózkodnia kell attól, hogy albán területet magába olvasson, továbbá, hogy a követelt kikötők közül sem Valona, sem Durazzo, sem pedig Giovanni di Medua nem

felel meg Szerbia szükségleteinek. Sőt a kikötőkhöz vezető vasutvonal építését is nagyon nehezen keresztülvihetőnek tartja, minthogy területi és nehézségek szinte leküzdhetetlen akadályokat gördítenének az építkezés elé. Az ajánlott vasutvonalak egyikét sem tartja célszerűnek és kijelenti, hogy az a vasutvonal a legtermészetesebb és legajánlatosabb, amelyik a délszerbiai Mrdareból indulna ki és az Ochrida tó északi sarkánál befordulva, a Crni-Drin völgyén keresztül, Giovanni di Meduatól délre futna a tengerpartnak. Ezen a részen ugyanis egy kis földnyelv nyúlik a tengerbe, amely az itt létesítendő kikötőnek kitűnő és természetes védelmül szolgálna viharok ellen. Szerinte ez az egyetlen megoldása a szerb kikötőkérdésnek. Bizonyos, hogy ennek a komoly cikknek visszhangja lesz egész Szerbiában.

Belgrád: Az ideai ujoncokat csak a görög naptár szerinti újév után fogják behívti.

Szerbia gazdagodása.

Berlin: A Lokalanzeiger Belgrádból arról értesül, hogy a szerb kormány tekintettel Szerbia területének várható bővítésére, a külföldi államokkal fennálló kereskedelmi viszonyok újbóli rendezését készíti elő. A monarchiával kötött régi kereskedelmi szerződés revíziójával máris foglalkozik a Pasic-kormány, amely értesülést szerzett arról, hogy a monarchia elsősorban a cukor, fa és üvegáru vámjainak leszállítását fogja kívánni és ennek ellenében hajlandó nagyobb kontingens marha, élő és vágott sertés importját biztosítani Szerbiának a monarchiába. Ez az import igen előnyös Szerbiára, mert az elfoglalt területek marháiban, sertésben gazdagok. A szerb kormány el van készülve arra is, hogy az osztrák, valamint a magyar agráriusok az állatbevitel fokozása ellen tiltakozni fognak.

Oroszország békét akar.

Pétervár: Hivatalos körök véleménye szerint Oroszország és Ausztria és Magyarország között jelentékenyen megenyhült a viszony, habár még nem érkezett hivatalos jelentés az osztrák és magyar csapatok leszereléséről. Egyes vitás pontok még nincsenek ugyan tisztázva, de diplomata körök azt mondják, hogyha két héttel ezelőtt azt lehetett mondani, hogy nyolcvanöt százalék valószínűsége van a háborúnak és csak tizenöt százalék valószínűsége a békének, akkor most egészen megfordítva áll a dolog.

Pétervár: A haz folytatja a vitát a miniszterelnök nyilatkozatairól.

Miljukov, az alkotmányos demokraták vezére hosszabb beszédben fejtegette a külpolitikát és kijelentette, hogy kénytelen az orosz diplomáciát védelmébe venni. Szaszonov nem ismételte meg Izvolszki tévedéseit, aki izolált bennünket a külpolitikában. Szaszonov álláspontját a hármas ántant teljes erejével támogatta. Az eredmény az volt, hogy minden erre vonatkozó lépés, melyet a másik oldalról is akceptáltak, szolgált alapjául a külpolitikának. Az a szemrehányás, hogy Oroszország nem vette elejét a balkán háborúak, tisztán teoretikus, mert hiszen kiegyenlíthetetlen konfliktus előtt állottunk. A szövetséges Balkán-államok reális érdekeiket tartották szem előtt. Tekintettel ezekre az érdekekre, Európa tanácsai süket füle találtak. Amikor a háború megkezdődött, szükséges volt, hogy a balkáni szövetségesek egyedül maradjanak ellenfelükkel. Ez idő szerint tul vagyunk a válság tetőpontján és Ausztria és Magyarország és Szerbia között a konfliktus a békés megoldás útján van. Szerbia nem kap ugyan mindent, de mégis sokat. Szólvó kijelentette hogy pártja nem akarja a háborút. Nem szabad az orosz parasztot mérszárszékra vinni oly érdekekért, melyek Oroszországot közvetlenül nem érintik. Nem akarjuk a háborút, de nem is félünk tőle.

Sidlovski októbrista tövölzi a bonyodalmak békés megoldására irányuló törekvést, szerinte azonban Oroszországnak ki kell jelentenie, hogy készen áll támogatni minden eszközzel a Balkán népek jogos igényeit. Ezzel már saját tekintélyünknek is tartozunk.

Kokovcev miniszterelnök több belpolitikai kérdéssel foglalkozott. Beszédét így fejezte be: Bármilyen nagy legyen a különbség a belpolitikai helyzetre vonatkozó nézetek és a kormány szándékai közt, mindez a nézeteltérés megszűnik a külpolitikai helyzet megítélésakor. Ezt nagy örömmel konstatalem. Ez bizonyítja, hogy az uralkodó által kijelölt orosz politika vezetése jó és igazságos, hogy teljesen megokolt, az orosz birodalom történelmi hagyományain alapszik és a haza igazi érdekeit védi meg.

Páris: A Temps jelenti Pétervárról, hogy az orosz kormány a közvélemény nyomása alatt abban a pillanatban, amikor Ausztria-Magyarország újabb követelésekkel lép fel Szerbiával szemben, energikus lépést kénytelen tenni. Erre az esetre — a lap értesülése szerint — az orosz hadügyminiszter azt az utasítást nyerte, hogy Berlinben informálódjék, hogyan foglalna állást Németország?

Albánia függetlensége.

Róma: Valonából jelentik, hogy Albániában forradalmi mozgalom indult meg a szerbek ellen. Egyes vidékeken már föltámadt a lakosság a szerb helyőrségek ellen. Attól lehet félni, hogy a forradalom terjedni fog és hogy a szerbeket az országból kikergetik.

London: A Daily Telegraph tudósítója kijelenti, hogy a békekonferencia a hónap 23-iki tüzserői szöveggyűlésében az Albániáról szóló passzus helytelen. Ő maga olvasta az okiratokat és tudja, hogy az első szakasz ezzel a mondattal végződik:

Az Albánia jövőendő kormányformájának alapjául szolgáló nemzetközi okirat (statutum) és Albánia határainak megállapítása később fog megtörténni.

A nagyhatalmakról ez a passzus nem tesz említést. A lap tudósítója ezt úgy értelmezi, hogy a szövetségesek meg akarják nyerni az albánok barátságát, amennyiben önszántukból adják Albániának az autonómiát, ezenfelül pedig a határokat szintén maguk akarják megállapítani, hogy ezzel kapcsolatban érdekeiket kellőképp szolgálhassák.

Pétervár: A Novoje Vremja Második Monaco címen ír az albán kérdéssel és orosz érdekekkel nyitvanítja Albánia török szuverenitásának előmozdítását. Kompromisszumba se Olaszország, se a monarchia nem egyezne bele, tehát ezeknek az államoknak is kedves a török szuverenitás. Szerbiára szintén kedvező Albánia semlegessége, mert így utat nyer nyugat felé.

Belgrád: A Pravda közli, hogy Szerbia kormánya az albán határok megállapításánál arra fog törekedni, hogy Debar, Ochrida, Prizrend Szerbiához tartozzanak. Ebben a kérdésben a szerb kormány a monarchia támogatására is számít.

Szkutari Albániáé.

Páris: A Neue Freie Presse levelezője diplomáciai körökben arról értesül, hogy Ausztria-Magyarország nem kívánja, hogy Szkutari Montenegroadják, hanem azon az állásponton van, hogy Szkutari, amelyet eddig mindig Albánia fővárosának tekintettek, az új albán államhoz kell csatolni. Nem igaz, hogy a monarchia beleegyezett abba, hogy Albánia fejedelme Achmed Fuad egyiptomi herceg legyen. Arra a kérdésre, hogy Szaloniki Bulgáriáé vagy Görögorszáé legyen, a monarchia nem fog befolyást gyakorolni. Szerbia kikötőjének a kérdése még több más mellékkérdéssel függ össze, amelyekről most tá-

gyalnak és a monarchia élénken részt vesz a tárgyalásokon.

Ellentét Szerbia és Bulgária között.

Belgrád: A kormányhoz közel álló *Sztaza* nagy feltűnést keltő cikket közöl, amely szerint a szerbek és bolgárok között ellentétek merültek fel a meghódított területek felosztását illetőleg. Bulgária ki akarja használni Szerbiát és oly területeket akar megtartani, amelyek Szerbiát illetik meg.

Románia harcias megnyilvánulása.

Bukarestből táviratozzák: A kamara válasza a trónbeszédre igen harcias hangú s nagy meglepetést keltett. A jelenlegi súlyos időkben — mondja a felirat — a román nemzet tudja, hogy egyesülnie kell minden erővel a trón körül, hogy a trón és nemzet egyesült erővel védelme alá vegye Románia jogait és aspirációit. Románia kötelességéhez hiven semleges maradt, hogy a háborút lokalizálja s ezáltal az általános béke fenntartásához negyben hozzájárult. Abban a meggyőződésében, hogy a béke politikája csak azzal okolható meg, hogy az, egy nép jogainak és legitim érdekeinek respektálását nem akadályozhatja, a román nemzet súlyt helyez arra, hogy tudja meg a világ: Románia különös figyelemmel kíséri a közeli események fejlődését és számos érdekének respektálását biztosítani akarja. Románia politikájának első sorban határozottnak kell lennie. A szükségességtől áthatva a kamara sietni fog a hadsereg fejlődése számára szükséges hiteleket megszavazni, mert nézete szerint semmiféle áldozat nem lehet elég nagy, ha arról van szó, hogy államunk létérdekét és jogosult követeléseit védelmezzük.

A szenátusban *Majorescu* miniszterelnök és külügyminiszter szólalt fel és kifejtette, hogy nézete szerint a jelenlegi helyzetben Románia kötelessége egységességének kifejezését adni és indítványozza, hogy a feliratot ne tárgyalják, hanem hozzák azt a trón tudomására azzal a nyilatkozattal, hogy az összes pártok egyetértéssel a külpolitikát illetőleg. *Majorescu* indítványát a szenátus elfogadta s elhatározták, hogy egy nyilatkozatban kijelentik, hogy a Balkán válság megoldása lehetetlen anélkül, hogy Románia legitim érdekeit ne respektálnák. Románia két követelést állít fel: politikai pozíciójának fenntartására vonatkozik az egyik, míg a másik nemzeti jövőjének biztosítására.

Háborús készülődés Törökországban.

Konstantinápoly: A Dardanellákon a fekete-tengeri tartományokból újabb török csapatok érkeztek. Számuk körülbelül negyvenezer.

Konstantinápoly: Katonai körök jelentik, hogy a háború folytatása esetében a szultán Enver béget fogja a csatadzsai török csapatok főparancsnokává kinevezni.

Konstantinápoly: A csatadzsai vonalról jelentik: Büjük-Csekmekce és a szemben lévő Kalikrácia között előőrsi csatározás volt bolgárok és törökök között. A harcoknak az volt az oka, hogy bolgár önkéntesek éjnek idején török előőrsőkre bombákat dobtak, amire aztán mind a két részen megkezdtek a tüzelést.

Bukarest: Ruszcsukból jelentik, hogy a bolgárok erősen készülnek a háború folytatására. A hadügyminisztérium elrendelte az 1914. évi korosztály behívását s hatvan éves korukig az egész lakosság fegyverszolgálatot köteles teljesíteni. Mult héten orosz gőzösön sok hadiszer és eleség érkezett Ruszcsukba. Két gőzösön lovassági katonák jöttek.

Családi dráma az elcsereált levelek miatt.

— Magándetektívek garázdálkodása. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, december 27.

Ma megjelent a főkapitányságon dr. Nagy Károly detektív főnöknél *Krausz* István fővárosi nagykereskedő. Nagyon izgatott, rendkívül felindult volt.

— Uram, aljas manőver áldozata vagyok, — mondotta. — Nagyon, szépen kérem, tessék tisztázni az ügyet, mert a feleségem máris az arnyához költözött, válópörrel fenyegetőzik, holott okot nem szolgáltatott rá. Családi életem boldogságát ez a hitvány írás dulta fel, amely valószínűleg valamelyik ellenségem műve. Tessék kinyomozni, ki volt az a nyomorult, és ha mód van rá, szigorúan megbüntetni.

Az izgatott hangú bevezetés után a nagykereskedő elmondotta, a nevére címezve levelet kézbesítettek a feleségének. Nem volt otthon, a levél egyszerű postai küldemény lévén, az asszony is átvehette és mert minden asszony kíváncsi, *Krauszné* is felbontotta az írást, amelynek tartalmától először elájult, azután az üzetbe rohant, ahol szörnyű botrányt csapott, majd elköltözött hazulról azzal, hogy ilyen aljas fráterrel nem tud egy fedél alatt élni. A kereskedő elővette a levelet, letette a detektívönök asztalára. Így hangzott az írás:

Tisztelt uram! Megbízásához képest eljártam az ügyben. A helyzet elég veszedelmes, de okos módon elintézhető. Piroska kisasszonyt főleg az keserítette el, hogy amióta a kisfia megszületett, feléje se nézett. Még a gyermekére sem volt kíváncsi, bár ő több levelet írt önnek. Amikor látta, hogy ön kerüli, annyira elkeseredett, hogy megírta a vitriolos merénylettel fenyegetőző levelet. Nekem azonban kijelentette, hogy esze ágában sincs merényletet elkövetni, de elvárja, hogy ön valamivel támogassa. Az igényei szerények: megelégszik havonta százhuszonöt koronával. Ezeket mondotta nekem, de úgy látszik, hogy botrányra készül és ha a pénzt nem kapja meg, még az is kitalál tőle, hogy a feleségének levelet ír. Idő még van az ügy rendezésére, mert Piroska kisasszony nyolc napi várakozási időt határozott meg. Kérek utasítást. Budapest, 1912. december 25.

Olvashatatlan aláírás.

Soha életemben nem ismertem Piroska nevű hölgyet. Gyermeke még a házasságomban sem volt, nemhogy házasságon kívül lett volna. Nem fenyegetett senki vitriolos merénylettel, nem bíztam meg senkit az ügy elintézésével. Rágalmazó volt, aki a levelet írta, a célját tisztán látom. Megakartam zavarni házasságom boldogságát. Tessék intézkedni, hogy a rejtély kiderüljön, különben katasztrófa lesz a dologból.

— Az ügy nehéz lesz, — válaszolt a detektívönök. — Az aláírás olvashatatlan, sehol semmi közelebbi cím, vagy nyomravezető adat nincs. De majd megpróbáljuk...

A levelet kiadta *Bialoskurszky* Gáza lovag detektívnek, aki nyomban megkezdte a rejtély felderítését. Elsősorban is a levélbélyegen levő postatályegzőről megállapította, hogy a levelet a hetedik kerület külső részén dobták be a levélgyűjtő-szekrénybe. Ez ugyan sovány támpont volt a nyomozásra, de mégis elég arra, hogy a főpostán tovább kutathatótt. A detektív ugyanis úgy okoskodott, hogy a levél írója magándetektív lesz, aki megbízást vállalt. Bizonyosan nagyobb levelezése lesz az illetőnek, tehát a detektív beült a postára és egész nap figyelte a levélszétosztáskor a hetedik kerületből bekerült leveleket. Hátha ta-

lál hasonló írást. A titkosrendőr óriás türelmét végre is siker jutalmazta. Több olyan borítékot talált, amelynek az írása ugyanolyan volt, mint a *Krausz* levelén. Feljegyezt több címet és elment az egyik urhoz, akinek a hasonló írásu levél szólt.

— Összeköttetésben áll ön valami magándetektívvel?

— Igen.

— Ki az?

— Berger Mór ügynök és magándetektív, aki a Várna-utcában lakik.

Bialoskurszky sietett Bergerhez, akit este meg is talált a lakásán. Megkérdezte:

— Maga küldte ezt a levelet *Krausz* István kereskedőnek?

Amikor Berger meglátta az írást, egyszerre nagy örövendezésben tört ki:

— No, hála istennek, csak hogy meg van. Hogy törtem a fejemet, vajon kinek küldhettem el és sehogy sem jutott az eszembe...

— Hohó, ez nem elég az üdvösségre. Ez a vicc majdnem katasztrófát okozott. Gyerünk csak a főkapitányságra.

Egy óra múlva már ott volt *Krausz* is a feleségével és kiderültek a következők:

Berger a levelet egy fővárosi nagyiparosnak szánta, de ugyanakkor több levelet is írt. Ezek között *Krausz* Istvánnak is, akitől *másológépekről* szóló árjegyzéket kért. A leveleket felcsereálta és más-más borítékba tette. Hogy ki kapta a *Krausz*-nak szánt levelet, még nem tudja, most kutatott utána, de a nagyiparosnak egy asszony megfigyelésének az adatait küldte el.

A nagyiparos természetesen felkereste és megkérdezte, mit jelent a dolog. Ekkor derült ki a tévedés és Berger most járt nyomról-nyomra.

A felvilágosítás kibékítette a házaseleket, de Bergert, aki engedély nélkül üzte a magándetektívkedést, nyolc napi elzárásra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélték.

MULATSÁGOK.

(=) **Kereskedők Szilvesztere.** Az ismeretes okok miatt, amelyek folytán a mulatságok terveit sorba elejtik, az *Aradi Kereskedők Köre* is mellőzni akarta hagyományos mulatságát, a Szilveszter estét. Azonban, széles körben megnyilatkozott kívánságnak engedve, a kör mégis alkalmat ad tagjainak s a kereskedőknek, hogy az év utolsó estélyét kedélyes környezetben együtt tölthessék. Az idei Szilveszter estét, a rendesenél szűkebb keretek között, szinte rögtönözve, a *Fehér-Kereszt* nagytermében tartják meg. Az est műsora végleg még nincs összeállítva és így a közreműködők névsorát pár nap múlva közlik a rendezők, akik annak ellenére, hogy az utolsó pillanatban „ugrottak be”, azért sikerre számítanak.

(=) **A világi dalosok egyesülete** december 28-án Világoson, az állami fuiskolában, zászlóalapja javára, zártkörű táncmulatsággal egybekötött műkedvelő-előadást rendez. Kezdeté fél nyolc órakor. Színpad kerület: A falurossza. Személyek: Takács József, Matekovics László, Korodi Jánosné, Schmiéd Kati, Wiesenbacher József, Szegfű Jenőné, Szabenyi Ágoston, Albert Ilonka, Nagy Jolánka, Matekovics Erzsike, Krecsunás D. meter, Piczkó Sándor, Szegfű Jenő, Schwarcz Soma, Ráb Tere, Szabenyi Ágoston, Klein Béla, Kraft Sebestyén, Rosenhock Albert, Scherer Antal, Nagy Emmus, Nagy Zoltán, Ráb Jozsefa, Izsora József, Almási János, Kiss Károly.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Eltűnt egy kávéházi ügyvéd.

— A bakkarat áldozata. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 27.

A budapesti játéktérnek és az abbáziai lovaskajáték szobának szorgalmas látogatója volt évek óta Schulz Albert dr. ügyvéd. Ezekbe játszott az ismert fiskális s természetesen tizedeket vesztett. A szerencse sohase szegődött a tehetséges és jómodoru fiatalember mellé, aki ennek dacára játszott tovább, állandóan, rendületlenül. A játékszenvedélye annyira elragadta, hogy nem tudta megvárni az estét, amikor a klubok termében felgyulnak a csillárok s a nagy bakkarat-asztalt körülülnek a játékosok. Ő már kora délután kezdte a játékot a kávéházak füstös kártyaszobáiban. Rendesen pikét játszott, de nem úgy, mint mások szokták ezt a kommersz játékot játszani kicsibe, hanem százakra, úgy, hogy a differenciái itt is ezrekre rugtak.

Hogy honnét telt neki erre a költséges szenvedélyre, az talán hamarosan ki fog derülni. Tény az, hogy mindössze egyetlen jó kiutasa volt, Braun Manó, a kikindai bankár, akit szélhámos-ságai miatt lecsuktak, de később óradék mellett szabadlábra helyeztek. Braun, aki százakkal operált, alig került ki a fogházból, összeszedte minden pénzét és kiszökött Amerikába. Ettől a pillanattól fogva kipadtak Schulz Albert keresetforrása. Új váltóit már a legismertebb uzsorások se fogadták el, a régiakat pedig perelni kezdték. Schulz kétségbeesve járt-kelt reggeltől-estig. Hajszolta a pénzt, de még annyit sem tudott felhajtani, amennyit máskor a délutáni pikkoló mellett mosolyogva tudott elveszteni. Érezte, hogy itt a vég kezdete.

Közvetlen Braun szökése után egy rövid pár szavas levelet intézett Brüll Ignác dr. udvari tanácsoshoz, a budapesti ügyvédi kamara elnökéhez. A levél így szólt: Van szerencsém tudatni a méltóságos Elnök urral, hogy az ügyvédi gyakorlatról lemondok. Kérem tehát, hogy engem a kamara névjegyzékéből töröltetni kegyeskedjék.

A Kamara tudomásul vette Schulz lemondását s törölte a budapesti ügyvédek lajstromából. Ámde kiderült, hogy az ügyvéd nagy tagdíj- és nyugdíjhátralékkal tartozik a kamarának, valamint az ügyvédi gym- és nyugdíjintézetnek. Felszólították tehát, hogy fizessen. A felszólító levelek azzal jöttek vissza, hogy *cimzett ismeretlen helyre költözött*. A kamara pénzbeszedője is hiába jart az ügyvéd Erzsébet-körut 23. szám alatt levő irodájában, Schulznak már sem lakasa, sem irodája nem volt a házban.

Néhány nappal ezelőtt kiderült aztán, hol van az az ismeretlen hely, ahova Schulz elköltözött. Ez az ismeretlen hely az élet hajótöröttségének menedékhelye: Newyork. Az ügyvéd ugyanis levelet írt egy barátjának Amerikából s közölte vele, hogy megérkezett Newyorkba, ahol reméli, hogy feltalálja szerencséjét, amely idehaza állandóan titkolt. Csendben, titokban szökött tehát meg a fővárosból Schulz, akinek annyi pénzt még sikerült szerezni, hogy hajójegyet megválthassa. Ismerősei azt állítják, hogy Braun és Schulz közösen megállapodtak, hogy odakint egy banküzletet nyitnak s hogy ehhez Braunnak van is elegendő pénze. Tény az, hogy Schulz az utolsó időkben beiratkozott a Berlitz iskolába és szorgalmasan tanult angolul.

Az Erzsébet körut 23. számú ház házmestere ezt mondta az ügyvéd eltűnéséről:

— Az ügyvéd ur, egyike volt a leggalámbább lakóknak. Az utolsó években állandóan hajnal felé jött haza. Félév óta rendetlenül kezdte a házbért fizetni s állandóan hátralékban volt. November elsején elárverezték az összes bútoraikat. A

A befolyt pénzt a házbérhátralékára a háziur kapta. Még maradt is néhány száz korona fölösleg, ami a hitelezőknek jutott.

A házmester elmondta azt is, hogy Schulz sohasem tartózkodott odahaza. Eleinte egy jelölt tartott ugyan, de később ezt is elküldte. Ha véletlenül kliens jött, ezt utána küldték a kávéházba. Hogy mennyire rugtak s milyen természetűek voltak Schulz dr. adósságai, ez csak ezután fog kiderülni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Agyonverte az anyját.

— A hatvanéves asszony orgiái. —

Távíratí tudósítás.

Máramarosziget, december 26.

Hétfőn, december huszonharmadikán, a városi tisztviselői hivatalban bejelentették, hogy özvegy Borka Istvánné napazamosasszony hirtelen meghalt. Sejcsik Alajos dr. városi tisztviselő kiment az asszony lakására, megvizsgálta a holttestet és megállapította, hogy az asszony fején egy tenyérnyi hosszúságú fejszevágás okozta seb tátong. A tisztiorvos észleléséről nyomban jelentést tett a csendőrségnek, mely megindította a nyomozást.

A járási csendőrmester kihallgatta az asszony hozzátartozóit, akik azt vallották, hogy özvegy Borka tiz nappal halála előtt a lakáskonyhájában elbotlott, elesett s a fejét belevágta a sarokban álló fejszébe.

A csendőrség nem érte be ezekkel a vallomásokkal, folytatta a nyomozást, melynek eredményeképpen megállapították, hogy az asszonyt meggyilkolták. Saját fia, Borka Demeter napzamos ölte meg. A gyilkosságot Borka Demeter kilenc esztendő mostohaleánya árulta el a csendőröknek. A gyerek elmondta, hogy december tizennegyediken két kálifalusi ember érkezett hozzájuk vendégségbe. Az öregasszony nagy vacsorát rendezett a tiszteletükre s a pöcsön leitta magát. Ittasságában borzalmas orgiákat rendezett a két vendéggel. Éppen akkor ért haza a fia, Borka Demeter, aki felháborodásában kiparancsolta a házból az anyját is, a vendégeket is. Azok rá se hederítettek Borkára, aki erre ki akarta dobni őket. Öre mentek s a verekedés közben Borka felkapta a konyha sarkában álló fejszét s fejbe vágta vele az anyját, ami erre összeesett. A két vendég elmenekült. Az özvegyet ágyba fektették s tíz napig ápolták. Orvost nem mertek hívni, mert féltek, hogy a gyilkosság kiderül. A gyilkos fiut letartóztatták.

§ Százezer koronás iparvasút. Többször megemlékeztünk már arról a 98000 koronás pöréről, amelyet Milkó Vilmos és fia szegedi cég indított Seidner Bernát és fia, továbbá Winkler testvérek berzovai, illetőleg szegedi cégek ellen. A Seidner és Winkler cégek ugyanis a múlt évben meg akarták venni a Milkó cég egy iparvasutját, amely Berzova környékétől egész Zámig vezetett. A felek meg is állapodtak szóbelileg a feltételekben, azonban írásbeli szerződést nem kötöttek. Körülből egy hónappal azután, hogy a szóbeli megállapodás létrejött, a feltételeket írásba akarták foglalni, azonban ekkor Seidner ügyvédje, Kell Lipót dr. konstataulta, hogy Milkók nem biztosíthatják az iparvasut zavartalan birtokát a vevőknek, mert az iparvasut több helyütt idegen telken halad keresztül. A vevők így visszaléptek a vételtől, de Milkók 98000 korona és járulékaik erejéig, illetve szerződés teljesítése iránt pört indítottak az aradi törvényszéknél. A törvényszék azzal az indokolással, hogy a szerződés még nem volt jogérvényesen megkötve, visszautasította a keresetet, a tábla azonban elmarasztalta Seidne-

reket azzal az indokolással, hogy a felek szóbelileg megállapodtak már a szerződés összes feltételeit illetőleg. Az érdekes jogi kérdést a Kuria most végleg eldöntötte s az aradi törvényszék ítéletét helybenhagyva kimondta, hogy a szerződés addig nem tekinthető megkötöttnek, míg írásba nincs foglalva.

§ Härtl Lujza felebbezése. A munkácsi affér hősnőjét, a hirtelenkező Härtl Lujzát tudvalevőleg 300 korona pénzbüntetésre ítélte el a munkácsi járásbírósg a Borovics Szvetozár kassai hadtestparancsnokon elkövetett inzultusért. Az ítélet ellen Härtl Lujza felebbezett. A beregszászi törvényszék december hó 31-én délelőtt kilenc órára tűzte ki a felebbezés tárgyalását. A felebbezési tárgyaláson Härtl Lujza is jelen lesz.

§ A város kocsisa. Három évvel ezelőtt Krecsun Miklós kocsiát, aki akkor Arad város szolgálatában állott, szerencsétlenség érte. A lovat elragadták és nekivittek egy táviróoszlopnak, úgy, hogy lábszárait eltörték. Krecsun kártérítési pört indított a város ellen s az aradi törvényszék kártérítési igényét évi százhusz koronában állapította meg. A tábla az első bíróság ítéletét helybenhagyta, míg most a Kuria a várost évi 218 korona járadék fizetésére kötelezte.

Véres harcok

Bosznia határán.

(Elesett osztrák-magyar katonák.)

Távíratí tudósítás.

Szerajevó, december 27.

Bosznia keleti határán, ott, ahol Szerbia, a novibazári szandzsák és Bosznia érintkeznek, hetek óta nyugtalanító banda harcok folynak. Majdnem mindennap összetűzőnek szerb komitácsi határszéli katonáikkal, az ugynevezett strafunokkal, akik csendőri szolgálatot teljesítenek ezen a veszedelmes vidéken. (Aradi katonák közül is sokan vannak lent e helyeken.) A szigorú boszniai katonai cenzura megakadályozta a határszéli csatározások híreinek elterjedését, amint az annexió idején is sikerült elhallgatni a Drinamenti összeütközéseket.

Magánlevelek útján került Budapestre a hír, hogy Szerajevóba sűrűn szállítanak sebesült katonákat, akik a komitácsi bombáinak áldozatai. A szerb banditák fegyverrel is el vannak látva és esténként kibújnak rejtékhelyeikből, a Bjela Gora és Dobruja hegyrégebe törnek, ahol az osztrák és magyar csapatok cirkálnak. Az utolsó jelentékenyebb összecsapás a december 21 ikére virradó éjszaka volt Uvac közelében. Uvac a boszniai vasut végállomása a szandzsák határán. A bandaharcnak tizenhárom katonánk esett áldozatul; egy meghalt, a többi megsebesült. Természetes, hogy a szerb komitácik is nagy veszteséggel vonultak vissza. Hány halottjuk és sebesültjük van, nem lehet tudni, mert a banda tagjai el szokták vinni magukkal az elesetteket. Az uvaci csatában elvérzett magyar katonát hétfőn, december 23-án temették el Szerajevóban fenyves katonai pompával, az egész helyőrség részvétele mellett.

A szerajevói hadtestparancsnok, Appel János báró, szigorú rendszabályokat fogantatott a határszálen. Boszniában nagyon izgatottak a kedélyek, mert senki sem tudja, mi történik odakint, ellenben látják, amint betegszállító koczikon hozzák a sebesült katonákat. A szerb komitáciknak 1908 ban is fejére hágtak az osztrák és magyar csapatok s ha most tovább folytatják gyilkos üzemeiket, még irgalmatlanabbul elverik rajtuk a pört.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Szombat: *A farkas*, vigjáték.Vasárnap: Délután: *Az asszonyfaló*, operette.Este: *A farkas*, vigjáték.Hétfő: *A farkas*, vigjáték.Kedd: *Eva*, operette. (A címszerepben Kállay Jolán)Szerda: Délután: *Limonádé ezredes*, operette.Este: *A sarkantyú*, vigjáték. (Először.)

* A bécsi lapok Weil Magdáról. A közönség Klein Mór könyvkereskedésében Weil Magda január negyedik hangversenyének jegyeit már javarészt előjegyezte. Bátran állíthatjuk, hogy az Aradi Ujságírók Segítő Egyesülete javára rendezendő hangverseny iránt olyan érdeklődés mutatkozik, amilyenre Aradon nem emlékeznek. De ez az érdeklődés érthető is, hiszen Weil Magda, aki Aradon még nem is hangversenyezett, egyike a legnagyobb és leginvenziósabb hegedűművészeknek. Felesleges csak egy dicsőre szót is írni, elég ha idézzük, hogy 1911-ben egyik koncertje alkalmával, hogy emlékeztek meg róla a bécsi lapok. A Wiener Sonn-und Montags Zeitung a következőket írja: A kis Weil Magda a legszebb reményekkel bíztat. Felülmúlja összes kollegáit kifejezőmódjának és eredetiségével és közvetlenségével a Mendelssohn hangverseny meleg, szenvedélytől izzó előadásával igen nagy sikert ért el. Die Zeit: Weil kisasszony Mendelssohn e moll koncertjének előadásával a legnagyobb virtuozitás próbáját adta. Reichspost: Weil kisasszony csodálatos technikája legyőzte az összes nehézségeket s játéka művészi felfogás és előadásmódjának bravurosságával messze kitűnt. A Wiener Mittags Zeitung a következőket írja: Weil kisasszony virtuoz technikával játszott Mendelssohn e moll koncertjét [s szünni nem akaró tapsokat aratott. A kiváló hegedűművésznőt Dianzl Oszkár fogja zongorán kísérni. A még meglevő jegyek (első hely 8 korona, második hely 5 korona, harmadik hely 3 korona) ifj. Klein Mór könyvkereskedésében jegyezhetők elő.

* A színigazgató közleményei. *A farkas*. Szombat, vasárnap, hétfő este Molnár Ferenc szenzációs sikerű darabját, *A farkast* adja elő a színháznak. A jegyek elővételben csaknem mind elkeltek már és ez a legfényesebb bizonyítéka *A farkas* nagy sikerének. *A jövő hét premiéréi*. Jövő héten két szenzációs ujdonság kerül bemutatásra az aradi színházban. Szerdán és csütörtökön színre kerül Gábor és Liptai színműve, *A sarkantyú*, amely a budapesti Nemzeti Színházban nagy siker mellett került színre. Az *Eva* diadalmas sikere után egy másik ugyancsak kiváló operettet, a *Tengerész kató* mutatja be a színháznak. A *Tengerész Kató*-nak, amely a Népoperaának sláger darabja volt, pénteken lesz a premiére és sorozatos előadásban színre kerül többször egymásután.

* A Marconi távirótiszt. (Az Uránia norvég slágerje.) Szorongásig megtelt nézőtér előtt kerül minden egyes alkalommal előadásra az *Uránia* nagyszerű norvég szenzációja a Marconi távirótiszt. A megkapó mese mellett a trappáns szituációk teszik elragadóvá ezt a fenomenális képet. Fűrdőző fiatal lányok, csónak pártik, idilli kus szerelmi jelenetek, aztán az izgalmas fordulatokban gazdag drámai rész. A pokolgéppel manipuláló testvér a yacht kacérkodó jelenete, mikor a milliomos leány tengerbe dobott rózsáját kihozza a bátor lelkű marconista, hogy aztán mélységes megvetéssel dobja a kacér leány lábai elé. A pernyi pontosággal beállított pokol gép robbanása a tengerben, aztán a megtört szerelmes fogadtatása, olyan bravurosan vannak megcsinálva ezen a képen, hogy egészen természetes a közönség hangos tetszésnyilvánítása, melylyel ezt a remekművet fogadja. A ragyogó szenzációt szombaton mutatják be utoljára. 175

* Állandó képiállítás Nagy Géza fényképész kapualjában. Műtermi felvételek naponta d. e. fel 9-től d. u. 4-ig. Interieur felvételek saját lakáson, ugyisintén kis kép után Platin, Sepie Aquarel, Pastel nagyítás és egyéb külön felvételek szolid árak mellett eszközöltenek Arad, Andrassy-tér 22. sz. Polgári takarékpénztár épületében. Telefon 922.

* 482. számú fegyenc. (Érdekesítő dráma az Apolló színházban.) Karácsony másodnapján mutatta be az Apolló színház a 482. számú fegyenc című drámát, amely ma a nagyobb mozi-színházak kasszadarabja. A kora délutántól fogva éjjeli tizenegy óráig állandóan zsúfolt nézőtér előtt került vetítésre a világesemény számba menő film, amely rikordot állított fel az Apolló-színház eddigi eredményes multjában. A tegnapi napon ugyanis mind a hét előadáson minden jegy elkelt s így 3100 ember keresett szórakozást karácsony másodnapján az Apollóban. Ezt a felülmúlhatatlan érdeklődést meg is érdemelte az Apolló színház, mert a „482. számú fegyenc” című drámája a minden képzeletet túlszárnyaló mozi darabok közé tartozik. Amit ebben a drámában lát az ember, az megálli egy pillanatra a gondolkodást. Patak, a hamiskártyázáson ért földesur me nekülése idegizgató jelenetekkel van megkonstruálva. Ebben a képen technika vívmányainak fokozása s az emberi vakmerőség szédeltesen határtalan, e mellett a felvételek a legelőkeltebb művészi nívón állanak. A fenomenális dráma, amely ma is zsúfolt nézőteret vonzott az Apolló színházban, holnap, szombaton kerül utoljára vetítésre. 177

* 60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjegy 2 kor. 40 fill.-ért kaphatók kölcsönzésre Kerpel László kölcsönzőintézetében, Aradon.

„Bujdosó zsarnokok hada...”

(Párisban készül a magyar köztársaság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Ez a szép, balladás cím tulajdonképpen politikai és nem költői ügynek a cégére. De sajnos manapság már végképen elfogyóban a poézis és még arról is, ami annak látszik, ha kicsit megkaparjuk, nyomban kitűnik, hogy — politika.

Az a gyönyörűen zengő mondás, amelyet e cikkek élére tettünk, szintén nem versből, hanem egy népgyűlés plakátjáról való. A népgyűlést a párisi magyarok egy része hívta össze a most következő vasárnapra, a végből, hogy a magyar köztársasági párt párisi fióküzletét a Világegyetemhez címzett vendéglőben megalapítsák.

Az ötletnek a magja nem érdemes a komolyabb tárgyalásra. Nyilvánvaló, hogy csak néhány unatkozó magyar — eselleg nem is magyar, hanem tót, szerb vagy más efféle — óhajtott hozzájutni olcsó és állandó vasárnapi szórakozáshoz. Annál érdekesebb azonban a fölhevítés, amelyet nagyon szeretnénk véges-végig lenyomtatni, ha nem volna olyan megatalkodott hosszú. Ígyformán csak a két utolsó részt adjuk, de azzal a megjegyzéssel, hogy itt igazán beszél a pars pro toto. Ime:

Éljen a köztársaság! Magyarországon minden állami fegyvert viselőfelnek ezt kiáltják oda: Éljen a köztársaság! Magyarországon már félnek a hangok ellenségei a jövő szabad új Magyarország felállításától. Mi párisi magyarok pedig annál nagyobb lelkesedéssel szállunk sikra és megalakítjuk a Magyarországi köztársasági párt párisi csoportját, számolva azzal, hogy a dühöngő abszolutizmus magyarországi polgártársainkat a törvény kijátszása árán bebörtönözheti és akkor a párisi polgártársakra hárul a legnehezebb feladat „megnyitni a börtönök kapuit” hiszen tudják nagyon jól ellenségeink is, hogy intézték már Párisból köztársasági forradalmakat és mindenkor győzelem koszorúzta a legdicsőbb harcokat... Majd előszóval döroögjük oda a rettegők spicli hadának, (a mely szintén ott lesz,) hogy a tizenkettedik óra közeledik, mely után egy sokkal szebb hajnal: a Szabadság, Egyenlőség és Testvériség hajnala hinti sugarát a bujdosó zsarnokok hadára (?) és a magyar Respublika messziről tündöklő határára.

Nagyon szép, csak az a kár, hogy épen anynyira értelmes is, a milyen — szép.

HIREK.

— Az Aradi Közlöny mai számához postalványt mellékelünk és tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket az előfizetési díj szíves beküldésére, nehogy a lap rendes küldése fennakadást szenvedjen.

— Kossuth Ferenc nagybeteg. Budapestről jelentik: Nagybeteg szenved a Gresham-palotában, a második emelet egy előkelő lakásában, Kossuth Ferenc, akinek betegága felé meleg szimpátiával fordul az egész ország érdeklődése. A karácsonyi ünnepek alatt virágokkal árasztották el az egész lakást. Kossuth betegága virágok közt áll. A karácsony két napját igen nagy szenvedések közt töltötte, állapota rosszabbra fordult és igen aggasztotta az orvosait. Régi tiltára, Pallay Sándor dr. állandóan a nagybeteg mellett tartózkodik, háziorvosa Müller Kálmán báró kezeli és több ízben konzultálnak felette Korányi Sándor báró és Ritvók Zsigmond dr. professzorok. Ma délelőtt is felkereste a három orvostanár, hosszabb ideig vizsgálták állapotát, még mindig igen súlyosnak találták és feltétlen és szigorú nyugalmat rendeltek. Kossuth Ferencnek régi és fájdalmas lélegzése ujult fel és terjedt tovább. Ülnie kell az ágyban egész nap, mert heves fuldoklási rohamai vannak és olyan nagy fájdalmakat érez.

— Bizony, bizony, fiam — mondta karácsony estéjén Kossuth Ferenc egy bizalmas emberének — nagyon, nagyon rosszul vagyok... nagyon nagyon beteg vagyok...

— Egyházi kinevezések. Olajos József magyarpécskai esperesplébánost aradi főesperessé, Karl József, ujszentannai plébánost pedig szentzéki tanácsossá nevezte ki a püspök.

— A magyar vörös-keresztesek a bolgár sebesültek között. Budapestről jelentik: Ugy tervezték, hogy a magyar vörös-keresztnek Szófiában lévő kirendeltsége karácsonykor hazautazik. Ez azonban nem történhetett meg. Ugyanis Szófiába újabb bolgár sebesült csapatot szállítottak s a betegek ápolásában oly kiválóan mutatkozott magyar vörös-kereszt csapat ezért marad ott. Eleonóra királyné táviratilag kérte Schwartzert Ottó bárót, a vörös-kereszt főgondnokát, hogy engedje meg a csapatnak Szófiában való maradását. Ezt Schwartzert báró táviratilag elrendelte és így a kirendeltség továbbra is folytatja hasznos működését.

— Uj napilap Budapesten. Mint Budapestről jelentik, ujságíró körökben belejezett dologként emlegetik, hogy márciusban új radikális, politikai napilap indul meg a fővárosban. Az új laprálátat élén Kenéz-Kurländer Ede dr. fog állani, aki kiadója lesz az ujságnak, amelynek telelős szerkesztői tisztét Bíró Lajos, a kiváló író fogja betölteni. A lap címe: Pesti Pósta.

— Háromszor felfüggesztett városi tanácsnok. Makóról jelentik: A városi képviselőtestület ma rendkívüli közgyűlésben tárgyalta Sonkovics István adóügyi tanácsnok ügyét. Sonkovicsot az alispán hanyagság és erélytelenség miatt felfüggesztette állásától, mert az adóügyi osztály óriási adóhátralékokat nem hajtott be. A közgyűlésnek a városi tanács az alispáni határozat jóváhagyását javasolta, azonban Gerő Géza dr. és több felszólaló védelmébe vette a felfüggesztett tanácsnokot. Azt viatták, hogy az adóhátralék teljesen biztosítva van, mert az utolsó fillérig betábláztatta a tanácsnok a hátralékosok vagyonára. Miután többen azt hangoztatták, hogy Sonkovicsnál alkalmasabb ember egész Makón nincsen az adóügyi osztály vezetésére, az alispán visszavonta határozatát, de kijelentette, hogy az ezután beálló károkért és hátralékokért Makó képviselőtestületét teszi felelőssé. Érdekes, hogy Sonkovicsal most harmadszor történik meg ez a felfüggesztési komédia.

— Merénylet Taft elnök ellen? *Newyorkból* jelentik: *Panamából* jelentik, hogy az ott tartózkodó Taft elnök ellen merényletet kíséreltek meg, amely azonban nem sikerült. Amikor Taft az Avenue Centralon végig ment, egyszerre borzasztó robbanás történt, amely egy újságárusító kioszkot a levegőbe röpített. Azt hiszik, hogy a kioszk mellett pokolgép volt eldugva, amelynek az elbök elmenetelkor kellett volna fölrobbanni. Ugy látszik azonban, hogy a robbanás néhány pillanattal később történt. A közönséget nagy rémület fogta el. A rendőrök több embert letartóztattak. Más jelentés szerint nem merényletről, hanem egy féltékeny spanyol ember csínyjéről van szó.

— Aradi banktisztviselőből vezérigazgató. *Temesvárról* jelentik: *Sztamora* Jánost, a Temesvári Első Takarékpénztár vezértitkárát az intézet igazgatósága ügyvezető igazgatóvá nevezte ki. Sztamora 1878-ban született, tanulmányait az aradi kereskedelmi akadémián, majd a budapesti keleti kereskedelmi akadémián végezte. Előbb az Aradmegyei Takarékpénztárnak, majd a Verseci Polgári Takarékpénztárnak volt tisztviselője, innen került Temesvárra öt év előtt a Temesvári Első Takarékpénztárhoz. Ez évi január 1-én Stolcz Ágost vezérigazgató nyugalombavonulása alkalmával az intézet vezértitkárává nevezték ki.

— Eljegyzés. Karácsony első napján tartotta eljegyzését Nemes *Jelussig* Oszkár, a cs. és kir. aradi 33. gyalogezred kapitánya, ezredsegéd-tiszt *Reiber* Emilnek, az osztrák-magyar bank aradi fiókja főnökének, Arad város törvényhatósági bizottsági tagjának bájos és nagyműveltségű leányával, *Reiber* Lolival. A rendkívül képzett fiatal katonatiszt és a kedves szép urleány eljegyzése alkalmával a *Reiber*-családot Arad legelőkelőbb társadalmának számos tagja kereste föl üdvözléssel.

Frivaldszky Olgát eljegyezte Erdélyi Ferenc posta és táviró assiszt.

— Verekedés a színházban *Hamburgból* jelentik: A Stadtteaterben tegnap este a Lohengrin előadása végén egy színházi látogató, a kinek felesége néhány héttel ezelőtt Klemperer karmesterrel megszökött, azután férjéhez visszatért, rávetette magát a karmesteri állvány előtt ülő Klempererre és többször arcul ütötte. Erre a karmester átugrott a korláton és du'akodni kezdett támadójával. Csak nehezen lehetett őket szétválasztani. A közönség felháborodva hagyta el a színházat.

— Halálozások. *Mandl* Ignác régi aradi kereskedő 67 éves korában hirtelen meghalt Aradon. Nemrég a kocsi, amelyben ült, összefütközött egy autóval. Akkor *Mandl* súlyosan megsebesült és a balesetnél kapott sebe nem mult el haláláig se. — Arad egyik régi po'gára és a legidősebb kereskedők egyike, *Moskovitz* Jakab hunyta le szemét hosszas szenvedés után örökre. A megboldogult úgy a közgazdaság, mint a jótékonyosság terén intenzíven működött. Nagy családja kiterjedt rokonsága és sok jó barátja gyászolja. — *Hehs* Aladár, a Hadsereg kiváló szerkesztőjét és nejét súlyos csapás érte a karácsonyi ünnepségen. A halál elragadta egyik legkedvesebb gyermekét: *Erzsikét*, életének 15 ik évében. Temetése tegnap délután ment végbe őszinte részvét mellett.

— Elítélt könyöradománygyűjtő. Tiltott könyöradománygyűjtés miatt állították tegnap a rendőrség elé *Tilczák* Józsefet, aki budapesti magánhivatalnoknak mondotta magát. A rendőrségen megállapították, hogy *Tilczákot*, akinél 100 koronát találtak, a múlt évben hazárdjáték miatt állították elő s akkor is magánhivatalnoknak mondotta magát, de már tavaly konstataálták, hogy tiltott könyöradománygyűjtésből él. A kihágási bíró 5 napi elzárásra ítélte.

— A napilapok karácsonya. Mint minden esztendő karácsonján, úgy az idén is nagy termése volt a magyar sajtónak. Minden szerkesztőség a tehetsége javát szokta a közönség elé vinni ilyen ünnepies alkalommal. A magyar sajtó dicsérendő ambícióval verseng a publikuma kegyeiért és tulszárnyalni igyekszik egymást. A legtöbb lap ma már szakított azzal az ódi szokással, hogy az ünnepi lap kétszáz ócska novellából és harminc lírai zengésből álljon. Azt már nem olvassa a közönség, épen azért a kis elbeszélés-mellékleten kívül egész csomó érdekes riportot, mulatságos illusztrációt is közölnek. Ezt az új gyakorlatot követi az *Aradi Közlöny* is, amely legutóbbi karácsonyi számával — ezt tulszás nélkül mondhatjuk — föltűnő tartalma miatt sok fővárosi, ugynevezett „nagy lapot”, amely nem röstelt a zsurnalistika mai fejlettségében még ma is egy garmada értéktelen elbeszélésből ünnepi-számot adni. Az *Aradi Közlöny* az oldalszámot illetően se maradt mögötte a fővárosi újságoknak, nem is szólva a vidékiekről, amelyeket most is messze magunk mögött hagyunk. A lapokról szóló kimutatást alább közöljük:

Az Újság (jubiláris szám, 40 fillár)	320 oldal
Budapesti Hírlap	168 „
Pesti Hírlap	160 „
Egyetértés	128 „
Pester Lloyd	120 „
Pesti Napló	120 „
Aradi Közlöny	116 „
Magyarország	112 „
Népszava	108 „
Debreceni Független Újság (jubiláris sz.)	96 „
A Világ	88 „
Pécsi Napló	88 „
Magyar Hírlap	80 „
Függetlenség (Arad)	80 „
Arad és Vidéke	72 „
Független Magyarország	64 „
Délmagyarországi Közlöny (Temesvár)	60 „
Temesvári Hírlap	52 „
Nagyvárad Napló (jubiláris)	56 „
Szegedi Híradó	52 „
Szegedi Napló	44 „
Újság (Kolozsvár)	44 „
Szeged és Vidéke	32 „

— Az orvos halála. *Bécsből* jelentik: *Rosenbach* Norbert dr. orvos tragikus módon halt meg. Az orvos influenzában veszedelmesen megbetegedett, de betegsége ellenére is engedett egy barátja kérésének s elment egy gyermekágyas asszonyhoz, akit operálni kellett. *Rosenbach* műtét közben inficiálta magát és vérmérgezés következtében meghalt.

— Vadassy Lászlót elfogták. A budapesti rendőrség távirati értesítése szerint *Vadassy* Lászlót, aki néhány napja Sátorlajuhelyről 7500 korona ellopása után megszökött és bolyongása közben Aradon is megfordult, tegnap a fővárosban letartóztatták. Az aradi rendőrség megállapította, hogy *Vadassy*nak Budapesten rokonai vannak és minthogy hihető volt, hogy *Vadassy* ezeket felkeresi, ha eljut a fővárosig, megkereste a rendőrséget, hogy kísérelje figyelemmel. A letartóztatott tolvajt Sátorlajuhelyre szállítják Budapestre.

— Feltűnő hasonlatosság. A múlt héten Bukarestből távirati megkeresés érkezett az aradi rendőrséghez, hogy tartóztassa fel és szállítsa vissza szüleihez egyik feltűnő szép urleányt, aki hazulról megszökött. Tegnap egyik aradi szállóban egy román házaspár szállt meg. Az asszony feltűnően hasonlított ahhoz a személyleíráshoz, amelyet a szökevény urleányról adott a rendőrség, de miután a férfi igazolta, hogy ő *I. Stefanescu* brailai kereskedő, az asszony pedig törvényes felesége, a rendőrség beszüntette a további eljárást.

— Öngyilkosság. Özvegy *Kolb* Józsefné a Boros Béni-terén levő illemhelyen felakasztotta magát az ajtóra. Mire észrevették, már meghalt. Két fillért találtak nála.

— Rendelet az orosz kémek ellen. A belügyminiszter tegnap rendeletet intézett az összes hatóságokhoz az utóbbi időben egyre gyakoribbá váló kémkedési esetek ügyében. A rendelet leglényegesebb pontja a következő: Sürgősen felhívom a rendőrséget, hogy területi hatáskörén helyezze erős megfigyelés alá az összes közsőrőszakot, mivel a legközelebbi napok alatt történt elfogatások arra engednek következtetni, hogy az orosz kémek legnagyobbbészét vándorló közsőrőszak alakjában szolgálják kormányuk érdekeit és küldenek olyan értesítéseket, rajzokat és adatokat, amelyeknek idegen államokkal való közlését a törvény tiltja. Ezután a rendelet utasítja a főkapitányokat, hogy azonnal közölje a rendőrtisztviselőkkel a rendelet összes utasításait, amelyek arra is vonatkoznak, hogy minden ismeretlen gyanus egyént, aki igazolni nem tudja magát, nyomban elő kell állítani s a rendőrhatalomnak jogot ad a rendelet arra is, hogy bármely bel és külföldi csomagot és ládát felnyitasson, ha az a legkisebb gyanút is ébreszt.

— Veszedelem a tengeren. *Newyorkból* jelentik: A tengerparton óriási hóvihar van. A Turalba gőzös hatvan utassal New-Jersey előtt zátonyra jutott és a nagy hóvihar miatt lehetetlen a hajót megmenteni.

Londonból jelentik: A Penninsular and Oriental navigation company *Narog* nevű gőzöse tegnap 248 utassal Londonból Sidneybe indult. Délután *Quesandból* dróttalan táviró útján a *Narog* sürgős segílyt kért és azt jelezte, hogy a hajó alsó térségébe sok víz hatolt be. Ma reggelre a vízzel telt gőzös mégis eljutott önnön erejéből Londonba és utasait partra szállította.

— Csalás a mozival. *Budapestről* jelentik: A rendőrség több csalás miatt letartóztatta *Justh* Sándor ötvenkét éves vállalkozót, akit már régebben köröznek. *Justh* Sándor mozgóképészinházakkal több embert megkárosított. A Király-utca 101. számú házában volt *Fasor* nevű mozgója. A mozgó rendkívül rosszul ment, sok adósság volt rajta. *Justh* azonban úgy tüntette föl az üzletet, mint fényesen jövedelmező vállalatot és *Werner* Mór magánhivatalnoktól négyezer koronát csalt ki. Balázs Imrét azzal csapta be, hogy társul fogadta a Nagymező utcai Boszton-mozgóházhoz és harmincezer koronát vett át tőle. Azt azonban elhallgatta Balázs előtt, hogy a mozgókészinház helyiségét a háztulajdonos fölmondotta és ki kell költözködni. *Justh*ot még apróbb csalások miatt mások is följelentették, a rendőrség beidézte és kihallgatása után letartóztatta.

— Megölte a vejét. *Bogár* Péter vagyonos ópálosi kereskedő régóta rossz viszonyban élt vejével, *Jócka* Péterrel. Karácsony napján a két haragos találkozott, szóváltásba elegyedtek s végül is verekedni kezdtek. Verekedés közben *Bogár* fejszét kapott fel s súlyosan megsebesítette *Jóckát*, akit a lippai kórházba szállítottak.

— A goromba férj halála. Megírtuk, hogy Szpatán József marosborsai gazdálkodó ittas állapotban be akart hatolni egy idegen házba, azonban amikor az ablaktáblát bevágta, az üvegcserepek elmetesztek ütőerét, úgy, hogy az izgága ember meghalt. Szpatán — mint most marosborsai tudósítónk írja — a falu egyik legvagyonosabb gazdálkodója volt, de összeférhetetlen természetű miatt felesége elhagyta. Ez nagyon elkeserítette Szpatánt s miután feleségét hiába kérte, hogy térjen vissza hozzá, elhatározta, hogy kivándorol Amerikába. Karácsony előestéjén feleségével akart beszélni, aki szüleinél lakott. Az asszony azonban elzárkózott előle, mire Szpatán kést rántva fenyegetőzni kezdett s az ajtót igyekezett kifeszíteni. Ez nem sikerült neki, mire tehetetlen dühében az ablakot törte be. Az ablak cserepek azonban elvágta ütőerét s mielőtt még orvosi segílyben részesülhetett volna, elvérzett.

— Elnökválasztás Franciaországban. *Párisból* jelentik: *Poincaré* egyik ellenjelöltje, *Ribot*, kilelentette, hogy ő kandidálását fenntartja, mert még akkor fogadta el a jelöltséget, mikor *Poincaré* jelöléséről még nem volt szó.

— **Altisztek a hadnagy ellen.** Zomborból jelentik: Tegnap este az egyik zombori kávéházban két 23. gyalogezredbeli altiszt tulhangosan mulatozott, mire egy ottlévő honvéddahadnagy rendutasította őket. Az altisztek ennek dacára zavartalanul folytatták hangos mulatozásukat. A hadnagy ekkor távozásra szólította fel őket, de mivel ennek sem engedelmessétek, be akarta kísérni őket a honvéddahadnagyba. A kávéház előtt a két altiszt a honvéddahadnagra támadt és oldal-fegyverüket rántották ki, mire a hadnagy kardjához nyúlt és a két altisztet futásra kényszerítette. A járőr rövid idő múlva elfogta a két altisztet.

— **Elfogott nemzetközi tolvaj.** Budapestről jelentik: December 20-án egy fiatalember állított be Heuffel Lajos Váci utca 59. számú ékszerboltjába és nyakkendőjébe brilliánsköveket és gyöngyszemet keresett. Eleje rakták a brilliánsokat, a fiatalember egy ideig keresgélte, aztán azzal ment el, hogy tíz perc múlva visszatér. Távozás után észrevették, hogy harminc-negyven darab apró brilliánsokat tartalmazó csomag eltűnt. Ugyanez a fiatalember járt még Román Sándor Szemmelweis utcai aranyművesnél és Pozsi Magyar-utcai ékszerésznél. Itt is brilliánsot keresett, de nem sikerült lopnia. Heuffelnek tegnap a tolvajt az utcán fűszerte és átadta a rendőrségnek. Itt kiderült, hogy az illető Petrokoking Tódor konstantinápolyi dohánykereskedő, aki állítólag a háború elől szökött meg. A rendőrség a gyanús embert, akitől azt hiszi, hogy nemzetközi tolvaj, letartóztatta.

— **Gyilkos katonák.** Frankfurtból jelentik: A német zsidó segélyegylet ma egy táviratot kapott Szalonikiból, amely szerint ott tegnap két zsidó kereskedőt a görög katonák meggyilkoltak. A zsidó kereskedők körében nagy az izgatottság. S mindenki menekülésre gondol, mert élet és vagyonbiztonságuk veszélyeztetve van.

— **Lövöldöző őrált.** Nagy Minály egy aradi orvos laboránsa, tegnap este egy Dák Ferenc utcai kávéházban bérugott és az utcára lépve, revolveréből többször lövöldözött. A Révay-utcában Demjé Pál utcára nyúló lakásának ablakain is belőtt és a véletlen szerencsének köszönhető, hogy a szobában tartózkodókban kárt nem tett. Az orvosi vizsgálat szerint Nagy elmebajos. Beszállították a kórházba.

— **Gyilkos katonai őrk.** Eszékről jelentik: A Dráva vasúti hídján őrt álló Radoszavlyevics Sztevo közkatona ma egyonlotta Hegedüs István csáktornyai gazdát, aki Darda felől igyekezett Eszékre. A közlegény, aki szerb cigány származású, azt vallja, hogy Hegedüs többször fel szólításra sem akart megállni és így kénytelen volt lelőni. Radoszavlyevicset az eszéki katonai fogházban letartóztatták. — **Munkácsról jelentik:** Doszek Gyula frigyessfalvai legényt, a mint a Labore hídján át akart menni, az őrtálló katonák megállításra szólították fel. Doszek futásnak eredt, egyik katona utána lőtt és a golyó a legény hasába fúródott. Doszek a munkácsi kórházban operáció után meghalt. Az őrt letartóztatták.

— **Znaimi vicc.** Eddig csak a znaimi uborkát ismertük, de most már azt is tudni fogjuk, milyen a znaimi humor. Kóstolóba itt van ez az adohistoria. Tehát egy znaimi kereskedő nem volt megelégedve a reá kivetett adóval. Nem keveselte, sokalta és ennek következtében megfélebbzte. Sirt ritt a bizottságnak, hogy az istenért, ő nem is vállaltat annyi terhet, nem bírja ki a vállalat, tessék utána nézni. A bizottság kötelnek állt, foglalkozott az ügygel, többszörösen meg elé csátta a kereskedőt, bemutatatta magának a könyveket, nagyító üvegekkel is megvizsgálták a sűrűn teleírt lapokat. Aztán tegnap értesítették a znaimi kereskedőt, hogy leszállították az adóját. Elengedték neki egy fillért.

— **Az élet folytonos drágulása** különösen értékesé teszi egészséges és olcsó élvezeti cikkek ajánlását. „Massmer” teája kétségtelenül egyike a legjobb italoknak. 1/2 kg. 5 koronától kezdve, amely kiválóan zamatos és emellett kiadós. Az „Angol keverék” csészéje csak közel 2 fillérbe kerül, míg az „Orosz keverék” csak egy kis hányaddal drágább.

— **A nyomorgó varrónőnek** ujabban a következők küldtek adományokat Wesselényi utca 30. szám alatt lévő lakására: özv. Andrányiné 6 koronát, többféle gyermekruhát, süteményeket, egy feldisztott karacsnyfát. — Andrány Károly báró 10 koronát, báró Andrány Mily 3 koronát, Éles Ármán 4 koronát, N. N. 2 koronát, Lengyel Istvánné többféle élelmiszereket. A beteg nő ezúton mond köszönetet.

— **Törmelék tea,** teasütemények, finom minőségű tea rumok *Kotányi paprika lerakatban József főherceg ut 3.*

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 27-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: **Született:** Fodor Dénes fogházorék Dénes nevű fia. Ungurán György fuvarosnak Aurélie nevű leánya. Gotschik András munkásnak István nevű fia. Adelmann András szolgának Éva nevű leánya. Jazbinszki Iván munkásnak Mária nevű leánya. Racz István fogdafelügyelőnek Mária nevű leánya. Mayer Antal nyomdásznak Gyula nevű fia. Szuszékos Lajos szerelőnek Lajos nevű fia. **Meghalt:** Mezei Erzsébet 30 napos leány. Özv. Fekete Jánosné 69 éves magánzónő. Hehs Erzsébet 15 éves leány. Borsi Imre 59 éves napazamos. Özv. Szabera Józsefné 74 éves magánzónő. Damián György 42 napos fiú. Braun Samu 42 éves kalmár. Tokaji Juliánka 2 éves leány. **Házasságok kötött:** Szekeres István mozdonyvezető Varga Rózával. Böhm Gyula cipész Frisch Margittal. Etterer Alajos aranyműves Vidulovics Juliánnával. Plesz Gyula kereskedelmi alkalmazott Bródi Jolánnal. Seitelbach Salamon ügynök Goldstein Teréziával. Hasz József cipész Schleg Mariával.

— **Fizetésektelen kereskedők** egyeztetését és moratorium megszerzését elváltat „Kereskedelmi Egyeztető” iroda Arad, Simonyi-utca 9. sz. Telefon szám 828.

— **Modern ékszerek, műtővös tárgyak** nász, alkalmi ajándék, dísz tárgyak, evő és ivókészletek ezüstből, világhírű gyártmányú órák szolid arban beszerezhetők Igaz Sándor elsőrangú ékszerésznél Arad, Aldrássy-ter, Minorita-palota. Telefon 821.

— **Ingusz I. és fia** géperőre berendezett dobozgyára Arad vár katonai legyház. Készít mindennemű dobozokat.

— **Ha igazán olcsón óhajta** karácsonyi és újévi ajándéktárgyait beszerezni, forduljon Pichler Sándor könyv- és papirkereskedéséhez Arad, Szabadság tér 1. Telefon 308. 7931

— **Nem külső cífrások,** sem hangzatos reklám, hanem a kirakatokban lévő szebbnél szebb ékszerdarabok és valódi ezüst dísz tárgyak mutatják a t községnek, mely nagyvárosi nivón lévő üzlet Geller I. ékszerész Arad, Aldrássy tér 14. sz. (Herman palota), ahol ékszerek, valódi ezüst dísz tárgyak és evőkészletek, valamint a legfinomabb zseborák órási választékban rektaron tartatnak.

— **Legjobb hegedűhurok és töltőtollszárak** Kerpel Izsonál kaphatók.

— **Elegáns női táskák,** pénztárcák, utazókészletek, manikűrök, fésűgarnitúrák, ilatszerrek, játékszerek és más ajándéktárgyak nagy választékban Hegedüs Gyula cegnél Aldrássy-ter 16.

— **Újévi levelezőlap** újdonságok Kerpelnél.

— **Legdivatosabb névjegyek** Kerpelnél.

— **A legmegbízhatóbbak** a Messenger boyok. Telefon 816.

VAROS ÉS MEGYE.

A város újabb kegyuri terhei. A törvényhatósági bizottság utasította a tanács t, hogy már most kezdje meg az illetékes ténnyelkök a tárgyalásokat a második templom építés követelésében a városra haramió újabb kegyuri terheket illetőleg, nehogy meglepetések érjék a törvényhatóságot. Glatfelder Gyula csanádi püspök ma átiratot intézett a város-hoz és ebben jelzi, hogy az összes terheket Arad város közönsége tartozik viselni és pedig a templom és egyéb épületek karbantartását, a plébános és kaplanok, kántorok, egyháziak fizetését. A püspök 1856-ból származó közgyűlési határozatra hivatkozik és szerint a város akkor a plébános részére 1200 forint, a két káplán részére 300-300 forint, a kántor részére 200 forint, két egyházi részére 200-200 forint fizetést állapított meg. A püspök tekintettel a válto-

zott viszonyokra, jelzi, hogy Temesvárott a plébános most 3600 korona fizetést és 600 korona tá-átalányt, 720 korona káplántartási átalányt kap és a rendes stólat is szedi.

TARKASÁGOK.

(A szerződés.) Két aradi kereskedő valami nagyobb ügyet kötött. Mikor már megbeszélték, meg-hánytak-vetették a dolgot, felmentek egy ismert, drága fiskálishoz, hogy szerződést kössenek. Előadták az ügyet, megbeszélték az ügyvéddel is, aki végül kijelentette, hogy a szerződés megalkotásáért a felek ezer koronát fizetnek. A felek ebbe is beleegyeztek és eltávoztak azzal, hogy a szerződést mánap írásba foglalják.

Történt azonban, hogy az egyik rosszul aludt az éjjel és megdondolta a dolgot. Rohant a másikhoz és bejelentette neki, hogy visszalép az üzlettől.

A két kereskedő békésen meg is állapodott, a „párti végérvényesen visszament”, de ekkor észbe jutott nekik az ügyvéd a romantak fel hozzá, hogy meg készítse el a szerződést.

— Rendben van uraim — mondotta a fiskális — ha visszaléptek az üzlettől, akkor a szerződést természetesen most már nem foglaljuk írásba.

— És . . . és . . . és . . . mennyivel . . . tudniillik úgy értem . . . hogy . . . mennyivel . . . tartozunk? — kérdezte az egyik kereskedő.

Az ügyvéd imponáló nyugalommal felelt:

— Hogy mennyivel? Hát természetesen ezer koronával. Hisz megállapodtunk!

— De . . . de . . . de talán . . . lehetne valamit engedni! Hisz nem kötöttük meg a szerződést, nem kellett írásba foglalni.

A harapós ügyvéd egy percig gondolkodott.

— Hát helyes — mondotta — engedek is. Tényleg, nem kellett írásba foglalni. A papírost megspóroltam. Az urak csak kilencszázkilencven koronát és kilencvenhat fillért fizetnek. Mert az egész szerződés már készen volt — a fejemben.

(A Jézuska nem süket.) Karácsonyi történet. Néhány nappal karácsony előtt egy aradi orvos két kis fia játszadozott a szobában. Az apjuk újságot olvasott. Egyezzerre az egyik abbahagyta a játékot és összekulcsolva kezét hangosan, szinte kiabálva imádkozni kezdett:

— Jézuskám adjál nekem egy biciklit, Jézuskám hozzád nekem egy biciklit...

A kis öccse figyelmesen hallgatta, de egy kis idő múlva rászólt:

— Te Piata!

— Mit akarsz?

— Miért kiabálsz te? [Hisz a Jézuska nem süket!]

A másik ravasz mosolygással felelt:

— Igen, de — a papuka nagyot hall!

(A polifonia.) A filharmonikus választmányi ülésen esett meg. A társaság egyik tagja a polifon hangzásokról kérdezősködik.

— A polifon hangzás több hangnem, vagy több hangszer barátságos együtt hangzása — világosítja fel a fiatal az egyik öregebb zenetudós... A polifon el-lentéte: az oligofon és a homofon, továbbá a monofon.

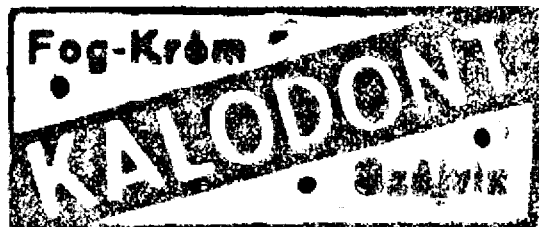
— Azután vannak még más hangzások is — humorizál az egyik vicces ur — az eufon és a gramofon.

Erre megjegyzi fanyegtelőleg az egyik rossz vicc elnyomó muzikus: — No meg a pofon.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Fiatal! 1. A vers szép, de nem tudjuk: mikor közölhetjük. 2. Nem kell közéleti cím, anélkül is megkapják.

S. Később visszatérünk ajánlatra.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi „III-ik ker. Polgári kör” programjába vette, hogy a tél folyamán ismeretterjesztő és szórakoztató előadásokat rendez vasárnap délutánonként a kör helyiségében (Mész-utca 75. sz. alatt.) Az előadásokra sikerült a kör vezetőségének Arad előkelő társadalmából többeket megnyernie. Az előadások sorozatát a kör vezetősége legközelebb ismertetni fogja. Az első ilyen előadás vasárnap d. u. e hó 29-én, 8 és fél órakor lesz a kör helyiségében; a most aktuális adóreformot ismerteti Turai János városi számvevő.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Néhány nap múlva már itt az új esztendő és a téli időjárásnak még nyoma sincs, ellenben a felesleges esőből bőven jutott.

Elkelt a mai piacon:

700 mm. buza	20 00—20 60
300 mm. tengeri	9 00—10 40
Rozs	19 00
Árpa	20 00
Zab	20 00

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 27.

Készárú.

Amerika 1/4-el magasabb. Kínát, vételkedv csekély, néhány ezer mm. változatlan.

Határidő.

Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1913. áprilisi 11 72—11 73	11 72—11 73
Rozs 1913. áprilisi 10 17—10 18	10 12—10 13
Tengeri 1913. májusi 7 47—7 48	10 46—10 47
Zab 1913. áprilisi 10 49—10 50	7 47—7 48
és árak 50 kilonként számítva.	

Budapesti értéktőzsde (dec. 27.)

Magyar hitel	—	—	—	—	807 50
Csútrák hitel	—	—	—	—	622 —
2% koronajáradék	—	—	—	—	84 10
Csútr.-magy.-államvasút	—	—	—	—	660 —
Jelzálogbank	—	—	—	—	438 —
Lezámlolóbank	—	—	—	—	523 —
Hazai Bank	—	—	—	—	292 —
Magyar Bank	—	—	—	—	560 —
Keresk. Bank	—	—	—	—	8720 —
Rimamurányi	—	—	—	—	713 —
Salgótarjáni	—	—	—	—	754 —
Könni Vasút	—	—	—	—	687 —
Városi Villamos	—	—	—	—	878 —

Bécsi értéktőzsde (dec. 27.)

Csútrák hitel	—	—	—	—	617 —
Magyar hitel	—	—	—	—	803 —
Csútrák-magyar államv.	—	—	—	—	694 —
Déli vasút	—	—	—	—	102 50

A Temesvári Lloyd-társulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként koronákban.) 912. dec. 27. Buza 75 kilogrammos 20 05—20 15, 76 kilogrammos 20 25—20 35, 77 kilogrammos 20 35—20 45, 78 kilogrammos 20 45—20 55 Rozs (prima) 18 35—18 40 (közép) 17 85—17 95, Árpa (fehér) 19 55—20 85, (takarmány) 18 15—18 25, Zab (prima) 20 25—20 45, (közép) 19 55—19 85, Tengeri régi, (magyar) 18 95—18 95, új 10 45—10 45, (román) régi 18 95—18 95, új 10 20—10 40, Burgonya 100 kgr. (fehér) 5 60—5 70, (rózsas) 6 30—6 40.

Feladás szerkesztő:

Boigár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1912. december hó 28-án:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

A farkas.

Vigjáték 3 felvonásban. Írta: Molnár Ferenc. Rendező: Beregi Sándor dr.

SZEMÉLYEK:

Kelemen dr.	Déli Lajos	A titkár	Szabó L.
Vilma	Novák Irén	Micike	Utasi Béla
Szabó Gy.	Beregi S. dr.	Jarika	Kahler K.
Asszony	genkőné	Szobaleány	Herold E.
Miklós	Hajcutska L.	Egy lakáj	Nogrady M.
Zágon	Győző Alfréd	Italos	Fáskerty M.

Kezdetek este 8 órakor.

URANIA

Morgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szombaton, 1912. december 28-án:

1. Polidor mint szobor. Humoros. — 2. Cow-Boy imája. Dráma. — 3. Ráthy Alpok. Természet után. — 4. A kedvelt orvos. Kacagtató. — 5. Markoni táviró tiszt. Nagyszerű dráma. Három felvonásban.

Előadások délután 1/2 óráig kezdve este fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadi

Ma szombaton, 1912. december 28-án:

1. Balkán események. Eredeti felvételek a háborúból. — 2. A 482. számú fegyenc vagy Egy száműzött életéből. Büntügyi dráma három felvonásban. — 3. Csinos szobacica. Kacagtató.

Az előadások kezdete délután 1/2 óráig folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fillér. — Gyermkek a IV. hely kivételével a felét fizetik. Másort ingyen kapni a jegyszedőknél. — Saját zene. kar. — Ruhátár. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Könnyen fogzanak a gyermekek.

Számos anya gondokkal eltelve várja kedvencének fogzási idejét, különösen, ha a kis gyermek teste nem bír megfelelő ellenállóképeséggel. Ennek emelésére nincs jobb szer a Scott féle Emulsiónál, amint ezt az anyák ezrei bizonyítják. A Scott féle Emulsió használata gyakran már aránylag rövid idő alatt kedvező fordulatot eredményez, a gyermek frisebb lesz és minden nehézség nélkül megy keresztül a fogzási időn. A gyermekek gyakran annyira szeretik a

SCOTT féle Emulsiót

hogy a Scott féle üveget örömmel fogadják és így az ezen kitűnő gyermek-erősítő szerrel folytatott kúra öröm az anyának és a gyermekek egyaránt. De csak a SCOTT féle Emulsió, más nem. Egy eredeti üveg ára 2 korona 10 fillér. Minden gyógyszertárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII, akkor egy gyógytár újan próbapackagot küldünk.

Meggondolatlanul bocsátjuk el a kedves gyermeket

a szeles, zivataros időben, ugyszólván még hainalban s ez a korai iskolába menés rossz időben halomszáma rudihatja a veszedelmet szegény gyerekre. Ezért fogadjon szót kedves háziasszony és anya: adjon a gyermeknek az utra néhány Fáy-féle valódi sződeni ásványpasztillát, ez a legjobb szer a bajok elhárítására. Egy doboz ára csak 1 korona 25 fillér. Elég egy hétig és mindenütt kapható.

GYÖRGY MENYHÉRT ÉS TÁRSA

női felöltők áruháza

Arad. Andrassy-tér 8.

A Minorita-templom bejáratával szemben.

Nagy

Ujévi Occasio

Leszállított árak.

Telefon 855.

Szabott árak.

Nagy választék:

Angol felöltők

Plüsch kabátok

Posztó köpenyek

Szőrme kabátok

Színházi köpenyek

Leányka és

Gyermekek kabátokban

Szőrme garnitúrákban.

Legújabb divattudósítónkat készséggel küldjük.

PORCELLÁNHAZ Eötvös-utca.

Legolcsóbb 8011
bevásárlási forrás **üveg-, porcellán- és lámpaárukban.**

Szabott árak. Telefon 818. sz.

Nyíltér.

Özv. Moskovitz Jakabné szül. Fröhlich Johanna a maga úgy az alólírott gyermekei és rokonai nevében is fájdalomtelt szívvel tudatja a forrón szeretett és felejtethetetlen jó férj, illetőleg édes apa, após, nagypapa, testvér, sógor és rokon

Moskovitz Jakabnak

munkás és áldásos életének 65-ik és boldog házassága 37-ik évében folyó évi december hó 26-án, d. u. fél 2 órakor szesz-szenvedés után történt gyászos elhunytát.

A megboldogult hült tetemei folyó hó 26-án, d. e. fél 11 órakor fognak Damjanich-utca 15. sz. házból az izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni

Aldott legyen emlékezete!

Arad, 1912. évi december hó 26-án.

Moskovitz Zsigmond, Moskovitz Izidor, Moskovitz József, Moskovitz Lajos, Moskovitz Mór gyermekei, özv. Róth Samuné sz. Moskovitz Fái, Moskovitz Izidor testvérei, özv. Grünwald Mórné szül. Fröhlich Antónia, Kutányi Ferencné szül. Fröhlich Rozália, Moskovitz Izidorné szül. Strasser Janka, Fröhlich Adolfné szül. Grosz Stella sógoróné, Perl Zsigmond, Kutányi Ferenc, Fröhlich Adolf sógorai, Moskovitz Zsigmondné szül. Bader Feodora, Moskovitz Józsefné szül. Herzfeld Mici, Moskovitz Lajosné szül. Pauncz Erzsébet menyei, Moskovitz Mariska unokája és számos unokaöcs és hugai. 4806

Koszoruk mellőzése kéretik!

!UJÉVRE!
100 darab elegáns
dombornyomású

névjegy
8 kor., réz-stancával 5 kor.

DÉCSI GÉZA
papírkereskedőnél
Forray-utca.
Telefon 902.

Csődkiárusítás.

Juhász és társa cég csődtömegéhez tartozó könyv-, papir-, írószer stb. árak.

Deák Ferenc-utca 8. sz. alatt

az „Arad és Vidéke” mellett a rendes üzleti órák alatt, a beszerzési áron mélyen alul kiárusítatnak. 8044

Kérem jegyezze

meg magának a kávépótlék bevásárlásánál határozottan Kassa-i „Franck”-ot kérni és a kávédaráló gyárijegyre ügyelni, akkor biztos, hogy a „Valódi” minőséget kapja.

KÁVÉ
TEA
RUM

ÓRIÁSI

választékot talál mindenfajta FÉRFI-, FIU- és GYERMEK-RUHÁKBAN, ugyancsak CIPŐ-, KALAP- és uri divatekkekben

Korányinál

a Szabadság-téren, 5441

Elsőrendű
Galoschnik
(sárcipő)

nyelv és nyelv-nélküliek, valamint hócipők nagy választékban. Kapható 2041

Kutányi J. Arad,
Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Egy 2 középiskolát végzett 14 éves
ügyes fiu
nyomdász-tanulónak
felvétetik.

Cipő különlegességek

Iványi Menyhért

Aradon, Forray-utca

Eredeti amer. férfi vagy női
fekete vagy barna ... 13 K.
Antilop divat magas cipő ... 14 K.
Eredeti angol kalapok nagy
választék Gyukits kalap ... 10 K.
Női vagy férfi sovó cipő ... 9 K.
5451

Tartozik ■ Követel
praktikus

kézi zsebfüzet

kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 20 fillér.

Üzletáthelyezés miatt, mélyen leszállított árban

kerülnek eladás alá az összes raktáron levő cipő árak, a „Salamander” cipők kivételével, u. m. a legdivatosabb alkalmi és utcai cipők, hölgyek és urak részére, gyermek, leány és fiu cipők vízhatlan, vadász-, sár-, hócipők és lábszárvédők, **továbbá divatjukat multa cipők felárban.**

Weinberger János Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Pathefonok

az Pathe-fonókat, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielné

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben.

Olvasóinkhoz!

Ezennel tudatjuk, hogy képviselőnk, Dávid J. ur
Arad, Batthyány-u. 31. Telefon 943., a
jelenkor legjobb szavatolt savmentes és bámulato-
san gyorsan ható fémtisztító szeréből

SOLARINE-ből

mától fogva nagyobb készletet tart raktáron

SCHICHT GYÖRGY R.-T., Aussig A. E.

Több fővárosi

magyar és német 8067

napilap,

angol illusztrált la-
pok, január 1-től sub
abonement-be kap-
ható a „FEHÉR
KERESZT” ká-
véházban.

24. kir. államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1912. október 1-től.

Arad-Török.							Török-Arad.							Arad-Temesvár-Jászvásár.					Temesvár-Jászvásár-Arad.				
Állomások	Gy.	Szv.	Szv.	Gy.	Szv.	Török.	Állomások	Szv.	Gy.	Szv.	Gy.	Szv.	Vv.	Állomások	Szv.	Szv.	Vv.	Szv.	Állomások	Szv.	Vv.	Szv.	Szv.
Arad ... Ind.	12:47	2:14	4:04	7:58	6:32	11:15	Török ... Ind.	8:15	8:51	10:57	2:05	8:17	11:15	Arad ... Ind.	6:15	12:37	4:33	7:10	Temesvár-Jv. ... Ind.	6:00	8:50	2:24	9:00
Othalom ...	2:26	4:15	6:05	11:52	6:43	11:52	Gyulafehérv. (6)	8:28	9:04	11:10	2:30	8:28	11:52	Újarad ... Ind.	6:26	12:49	4:45	7:19	Szentandrás ...	6:20	9:08	2:43	9:08
Marosvásárhely ...	2:37	4:24	6:14	12:01	6:52	12:01	Alvincz ... (6)	8:39	9:15	11:21	2:41	8:39	12:01	Németság ...	6:42	1:05	5:03	7:34	Merczfalva ...	6:38	9:22	2:56	10:08
Gyula ...	2:49	4:37	6:27	12:13	7:07	12:13	Szászváros ...	8:50	9:26	11:32	2:42	8:50	12:13	Vinga ...	6:55	1:18	5:19	7:45	Orczfalva ...	6:44	9:32	3:06	10:18
Ópályos ...	2:55	4:43	6:33	12:19	7:13	12:19	Piski ... (6)	9:01	9:37	11:43	2:43	9:01	12:19	Merczfalva ...	7:06	1:29	5:30	7:52	Vinga ...	6:56	9:43	3:17	10:19
Intézmény ...	3:07	4:55	6:45	12:31	7:25	12:31	Déva ...	9:12	9:48	11:54	2:44	9:12	12:31	Szentandrás ...	7:18	1:40	5:40	8:03	Németság ...	7:11	9:57	3:30	10:21
M.-Radna (6)	1:21	3:15	5:01	7:45	7:29	12:35	Marosillye (6)	9:23	9:59	12:05	2:45	9:23	12:35	Újarad ...	7:28	1:53	5:52	8:13	Arad ...	7:28	10:13	3:47	10:21
Milova-Odv. (6)	1:22	3:25	5:11	7:47	7:34	12:36	Zam ...	9:34	10:00	12:06	2:46	9:34	12:36	Temesvár-Jv. ...	7:46	2:10	6:08	8:31	Arad ...	7:38	10:22	3:56	11:00
Konop ...	3:38	5:26	7:12	12:41	7:44	12:41	Soborsin ...	9:45	10:21	12:27	2:47	9:45	12:41	Arad ...	8:15	2:37	6:33	8:56	Arad ...	8:00	10:30	4:05	11:05
Marosbors ...	3:49	5:42	7:28	12:53	7:54	12:53	Marosbors ...	9:56	10:32	12:38	2:48	9:56	12:53	Arad ...	8:26	2:49	6:45	9:06	Arad ...	8:10	10:40	4:15	11:10
Soborsin ...	3:58	5:51	7:37	13:04	8:03	13:04	Konop ...	10:07	10:33	12:39	2:49	10:07	13:04	Arad ...	8:37	2:59	6:55	9:16	Arad ...	8:21	10:50	4:25	11:20
Zam ...	4:08	6:01	7:41	13:16	8:13	13:16	Milova-Odv. (6)	10:18	10:44	12:50	2:50	10:18	13:16	Arad ...	8:48	3:10	7:06	9:27	Arad ...	8:32	11:00	4:35	11:25
Marosbors ...	4:18	6:11	7:51	13:27	8:23	13:27	M.-Radna (6)	10:29	10:55	13:01	2:51	10:29	13:27	Arad ...	8:59	3:21	7:17	9:38	Arad ...	8:43	11:10	4:45	11:30
Soborsin ...	4:28	6:21	8:01	13:38	8:33	13:38	Marosillye (6)	10:40	11:06	13:02	2:52	10:40	13:38	Arad ...	9:10	3:32	7:28	9:49	Arad ...	8:54	11:20	4:55	11:40
Konop ...	4:38	6:31	8:11	13:49	8:43	13:49	Batásbors ...	10:51	11:17	13:03	2:53	10:51	13:49	Arad ...	9:21	3:43	7:39	9:59	Arad ...	9:05	11:30	5:05	11:50
Milova-Odv. (6)	4:48	6:41	8:21	14:00	8:53	14:00	Ópályos ...	11:02	11:28	13:04	2:54	11:02	14:00	Arad ...	9:32	3:54	7:50	10:09	Arad ...	9:16	11:40	5:15	12:00
M.-Radna (6)	4:58	6:51	8:31	14:11	9:03	14:11	Szászváros ...	11:13	11:39	13:05	2:55	11:13	14:11	Arad ...	9:43	4:05	8:01	10:19	Arad ...	9:27	11:50	5:25	12:10
Milova-Odv. (6)	5:08	7:01	8:41	14:22	9:13	14:22	Piski ...	11:24	11:50	13:06	2:56	11:24	14:22	Arad ...	9:54	4:16	8:12	10:30	Arad ...	9:38	12:00	5:35	12:20
Konop ...	5:18	7:11	8:51	14:33	9:23	14:33	Déva ...	11:35	12:01	13:07	2:57	11:35	14:33	Arad ...	10:05	4:27	8:23	10:40	Arad ...	9:49	12:10	5:45	12:30
Milova-Odv. (6)	5:28	7:21	9:01	14:44	9:33	14:44	Marosillye (6)	11:46	12:12	13:08	2:58	11:46	14:44	Arad ...	10:16	4:38	8:34	10:50	Arad ...	10:00	12:20	5:55	12:40
M.-Radna (6)	5:38	7:31	9:11	14:55	9:43	14:55	Zam ...	11:57	12:23	13:09	2:59	11:57	14:55	Arad ...	10:27	4:49	8:45	11:00	Arad ...	10:11	12:30	6:05	12:50
Milova-Odv. (6)	5:48	7:41	9:21	15:06	9:53	15:06	Soborsin ...	12:08	12:34	13:10	3:00	12:08	15:06	Arad ...	10:38	5:00	8:56	11:10	Arad ...	10:22	12:40	6:15	13:00
Konop ...	5:58	7:51	9:31	15:17	10:03	15:17	Marosbors ...	12:19	12:45	13:11	3:01	12:19	15:17	Arad ...	10:49	5:11	9:07	11:20	Arad ...	10:33	12:50	6:25	13:10
Milova-Odv. (6)	6:08	8:01	9:41	15:28	10:13	15:28	Konop ...	12:30	12:56	13:12	3:02	12:30	15:28	Arad ...	11:00	5:22	9:18	11:30	Arad ...	10:44	13:00	6:35	13:20
M.-Radna (6)	6:18	8:11	9:51	15:39	10:23	15:39	Milova-Odv. (6)	12:41	13:07	13:13	3:03	12:41	15:39	Arad ...	11:11	5:33	9:29	11:40	Arad ...	10:55	13:10	6:45	13:30
Milova-Odv. (6)	6:28	8:21	10:01	15:50	10:33	15:50	Batásbors ...	12:52	13:18	13:14	3:04	12:52	15:50	Arad ...	11:22	5:44	9:40	11:50	Arad ...	11:06	13:20	6:55	13:40
Konop ...	6:38	8:31	10:11	16:01	10:43	16:01	Ópályos ...	13:03	13:29	13:15	3:05	13:03	16:01	Arad ...	11:33	5:55	9:51	12:00	Arad ...	11:17	13:30	7:05	13:50
Milova-Odv. (6)	6:48	8:41	10:21	16:12	10:53	16:12	Szászváros ...	13:14	13:40	13:16	3:06	13:14	16:12	Arad ...	11:44	6:06	10:02	12:10	Arad ...	11:28	13:40	7:15	14:00
M.-Radna (6)	6:58	8:51	10:31	16:23	11:03	16:23	Piski ...	13:25	13:51	13:17	3:07	13:25	16:23	Arad ...	11:55	6:17	10:13	12:20	Arad ...	11:39	13:50	7:25	14:10
Milova-Odv. (6)	7:08	9:01	10:41	16:34	11:13	16:34	Déva ...	13:36	14:02	13:18	3:08	13:36	16:34	Arad ...	12:06	6:28	10:24	12:30	Arad ...	11:50	14:00	7:35	14:20
Konop ...	7:18	9:11	10:51	16:45	11:23	16:45	Marosillye (6)	13:47	14:13	13:19	3:09	13:47	16:45	Arad ...	12:17	6:39	10:35	12:40	Arad ...	12:01	14:10	7:45	14:30
Milova-Odv. (6)	7:28	9:21	11:01	16:56	11:33	16:56	Zam ...	13:58	14:24	13:20	3:10	13:58	16:56	Arad ...	12:28	6:50	10:46	12:50	Arad ...	12:12	14:20	7:55	14:40
M.-Radna (6)	7:38	9:31	11:11	17:07	11:43	17:07	Soborsin ...	14:09	14:35	13:21	3:11	14:09	17:07	Arad ...	12:39	7:01	10:57	13:00	Arad ...	12:23	14:30	8:05	14:50
Milova-Odv. (6)	7:48	9:41	11:21	17:18	11:53	17:18	Marosbors ...	14:20	14:46	13:22	3:12	14:20	17:18	Arad ...	12:50	7:12	11:08	13:10	Arad ...	12:34	14:40	8:15	15:00
Konop ...	7:58	9:51	11:31	17:29	12:03	17:29	Konop ...	14:31	14:57	13:23	3:13	14:31	17:29	Arad ...	13:01	7:23	11:19	13:20	Arad ...	12:45	14:50	8:25	15:10
Milova-Odv. (6)	8:08	10:01	11:41	17:40	12:13	17:40	Milova-Odv. (6)	14:42	15:08	13:24	3:14	14:42	17:40	Arad ...	13:12	7:34	11:30	13:30	Arad ...	12:56	15:00	8:35	15:20
M.-Radna (6)	8:18	10:11	11:51	17:51	12:23	17:51	Batásbors ...	14:53	15:19	13:25	3:15	14:53	17:51	Arad ...	13:23	7:45	11:41	13:40	Arad ...	13:07	15:10	8:45	15:30
Milova-Odv. (6)	8:28	10:21	12:01	18:02	12:33	18:02	Ópályos ...	15:04	15:30	13:26	3:16	15:04	18:02	Arad ...	13:34	7:56	11:52	13:50	Arad ...	13:18	15:20	8:55	15:40
Konop ...	8:38	10:31	12:11	18:13	12:43	18:13	Szászváros ...	15:15	15:41	13:27	3:17	15:15	18:13	Arad ...	13:45	8:07	12:03	14:00	Arad ...	13:29	15:30	9:05	15:50
Milova-Odv. (6)	8:48	10:41	12:21	18:24	12:53	18:24	Piski ...	15:26	15:52	13:28	3:18	15:26	18:24	Arad ...	13:56	8:18	12:14	14:10	Arad ...	13:40	15:40	9:15	16:00
M.-Radna (6)	8:58	10:51	12:31	18:35	13:03	18:35	Déva ...	15:37	16:03	13:29	3:19	15:37	18:35	Arad ...	14:07	8:29	12:25	14:20	Arad ...	13:51	15:50	9:25	16:10
Milova-Odv. (6)	9:08	11:01	12:41	18:46	13:13	18:46	Marosillye (6)	15:48	16:14	13:30	3:20	15:48	18:46	Arad ...	14:18	8:40	12:36:						

Alkalmi vétel

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órák és ékszerész

Wetzer János-utca, Minorita-paletz.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereztetnek.

Telefon 438.

Telefon 438

Legalkalmasabb

óra és ékszer

bevásárlási forrás!

A nagy közönség szíves figyelmébe ajánlom Arad, Boros Béni-tér 8. szám alatt levő

óra- és ékszerboltomat,

hol állandóan és választékos raktárt tartok mindennemű elsőrendű fém és arany, ezüst és ékszertárgyakból, melyekből kiválasztásból szívesen állom rendelkezésemre. Javításokat gyorsan és lelkilamerően, jó ártalán mellett eszközölök.

Mielőtt karácsonyi ajándékot megvenné, kérem a vevőközönséget győződnie meg üzletem jutányosságáról. Szíves pártfogást kér

Kintzler Zoltán.

Üzletvezető 7634

Markus Ferenc,

művész és ékszerész.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Tökölly tér 1. szám alatt motoros fűrészelési és aprított tűzifa eladási vállalatot létesítettünk.

100 kgr. aprított tűzifa házhoz szállítva 2 kor. 70 fill.

Pontos kiszolgálás. Magunkat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlván vagyunk kiváló tisztelettel:

Iván és Burián.

Telefon 811. 8089

Mozgó.

Teljesen berendezve 60.000 lakosú városban a főváros mellett, 400 ülőhely 1800 kor. évi házbér családi viaszály miatt olcsón el dó. A vételhez 8000 kor. elegendő. Ügynökök kizárva. 8065

Bővebbet

Radnay

Budapest, Vadász utca 32. szám, földszint 2.

Porszívógépek,

parkettisztítók, villany főzőedények és vasalók, villanyberendezések, villanyosillárók, dynamogépek, villany-motorok

olcsón kaphatók:

Kalmár Józsefnél

Aradon,
Salacz-utca 2. szám.

6111

62—1912.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a belügyministerium 1715—912. sz. rendeletével mind azon magánegyenék, hatósági alkalmazottak és közegek részére, akik 1. az 1909. évi II. t. cz. 2. §-ának b. pontjában óvadék tételére kötelezett férfi személyek jogosulatlan kivándorlását illetőleg ilyen célra való utrakelését olyként jelentik fel, hogy annak alapján az utrakelt egyén elfogható, 2. kik bárkit az 1909. évi II. t. cz. 37., 38. és 41. §-ában részletezett büntetendő cselekmények miatt feljelentenek, minden egyes egyén után, ha a feljelentett egyén jogerősen elítéltetett, további intézkedésig 8 kor. jutalmat engedélyezett.

A hivatkozott törvényszakaszok a következők:

2. §. b. pont. Férfi személyek azon évi január hó 1-től kezdve, melyben 17-ik életévüket betöltik addig, míg a védtörvényen alapuló állítási vagy szolgálati kötelezettség alatt állanak, csak a belügyministernek a honvédelmi miniszterrel egyetértőleg írásban kiadott engedélye alapján vándorolhatnak ki.

Az engedély csak akkor adható meg, ha a folyamodó a belügyminister által 100-tól 1000 koronáig terjedhető összegben megállapított óvadékot magyar korona értékben előzetesen leteszi.

37. §. Aki a kivándorlás előmozdítása céljából valótlanúságot terjeszt, vagy bármely más módon kivándorlásra csábít, vétség miatt egy évig terjedhető fogházzal és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki kivándorlásban a törvény által korlátozott személyt (2. §.) csábít kivándorlásra ugyancsak aki valamely gyűlekezeten szóval nyomtatvány útján nyomtatvány, irat, vagy képesábrázolat terjesztése vagy közszemlére kiállítása által kivándorlásra csábít, vétség miatt 6 hónaptól 3 évig terjedhető fogházzal és 1000 koronától 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Aki az előbbi bekezdésben megjelölt cselekményt üzletszerűen követi el, vagy aki a jelen törvény alapján büntett vagy vétség miatt már büntetve volt és büntetésének kiállása óta tíz év még el nem telt, büntetett miatt 5 évig terjedhető börtönnel és 2000 koronától 8000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

38. §. Aki jelen törvény szerint szükséges belügyministeri engedély vagy jóváhagyás nélkül kivándorlót szállít, vagy ily szállítást közvetít, vagy aki a nem engedélyezett kivándorlást üzlet körére vonatkozó hirdetményeket, vagy közleményeket nyomtatvány útján közlése vagy bármely más módon terjeszt vétség miatt 6 hónaptól 3 évig terjedhető fogházzal és 1000 koronától 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ha az előbbi bekezdésben meghatározott cselekményt az követi el, aki a jelen törvényben meghatározott büntett vagy vétség miatt már büntetve volt és büntetésének kiállása óta tíz év még el nem telt, büntetett miatt 5 évig terjedhető börtönnel és 2000 koronától 8000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

41. §. Aki előleg nyújtással, fuvarozással, kalauzálással, kioktatással vagy bármely más módon, annak akinek utlevele nincs, vagy aki a jelen törvény értelmében vándorlásra nem jogosult, a kivándorláshoz segédkezet nyújt, ha cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágás miatt 2 hónapi terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Visszaesés esetében, ha az előző büntetés kiállása óta 2 év még el nem telt, a kiszabható büntetés legkisebb mértéke 15 napi elzárással és 100 kor. pénzbüntetés.

Aki az előbbi bekezdésben meghatározott cselekményt üzletszerűen követi el, vétség miatt 2 évig terjedhető fogházzal és 4000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1912. évi december hó 16-án.

Greén,
h. főkapitány.

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom saját készítményű kész

férfi-, női- és gyermek-cipő

raktáromat, hol állandóan és választékosan tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipőkből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczy Imre,

uri- és női cipész.

1912. V. 455/2.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbírósnak 1912. V. 455/1. sz. végzése következtében dr. Goldzieher Márton ügyvéd által képviselt Balassa Béla javára 200 kor. és jár. erejéig 1912. évi november hó 2-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 768 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tengeri, disznó, lovak stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósnak 1912. évi V. 455/1. sz. végzés folytán 200 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi szeptember hó 24. napjától járó 6% kamata, 1/2% váltódíj és eddig összesen 47 kor. 50 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Szapáryligeten alpresek lakásán leendő megtartására 1912. évi december hó 30. napjának délután fél 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kisjenő, 1912. évi december hó 19.

Rétl, s. k.
k. bír. kiküldött

8121

Apró hirdetések

LEVELEZÉS.

Női kerek
szállításra legjobb a Vojtek és
Weiss kőművesmestere. III-711

ALKALMAZÁST KERES.

35 éves egyén
január hóra másod könyvelői állást
keres. Cim a kiadóban. 8073

Bornagykereskedésben

alkalmazásban levő mérlegképes
könyvelő, aki egyszersmind ma-
gyar és német levelező, románul
is beszél, ezen szakmában utazó
is, valamint ugyancsak e helyen
alkalmazásban álló irodai kisasz-
szony, a ki magyarul és románul
beszél és ír, az összes irodai teen-
dőkben jártas, 1913. február hó
15-re ha lehet ily minőségben al-
kalmazást keresnek. Értesítés ké-
retik Hal-tér 6. Arad, Özv. Gold-
manné úrnőhöz. 8125

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

szálloda és vendéglőmhöz bérlet,
óvadékképes vendéglistát elszámó-
lásra. Bővebbet: Róth Salomonnál,
Mkovácsházán. 8087

Keresek

italméréshez percentes kimérőt,
illető szatócsüzletet is vezethet.
Róth Salomonnál, Mkovácsháza. 8088

ÜZLETEK.

Garassa kőművesben

egyedüli jóforgalmu szatócsüzlet
korlátlan italméréssel mindenféle
jogokkal eladó. Bővebbet Rabotka
András kereskedőnél Garassa, u.
állomás Marosborsa. 8123

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó lakás.

Perényi-utca 4. szám alatt levő
utcai földszintes négy szobás tiszta,
szép orlakás elköl özés miatt azon-
nal kiadó. Felvilágosítást ad Varga
Zsigmond telepfelügyelő Telefon
302. 8122

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és
Weiss biztos szereivel érhető el.
III-117

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Méh

elkölözés miatt sürgősen eladó.
Goldis, Marosborsa (Arad m.) 8068

Teljes ebéd

és hálósoba tutor eladó. Tudako-
zódni Hunyadi-u. 1. sz. házban le-
het a házimesternél. 8109

Bum compositio

10 házi rum előállítás Vojtek és
Weissnál. III-711

KÜLÖNFÉLE.

Elveszett

a Főtéren kedden egy fekete bőr-
tárca. Kéretik a tisztességes meg-
találó azt megfelelő jutalom mel-
lett Erzsébet kir.-kört 23. ajtó 1.
elhozni. 8126

Ha hull a haja,

használdon magyar haj-perolint
Vojtek és Weissnál. III-711

Fűtési idény közeledtével
a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája
Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagy
közönségnek I. rendű aprított tű-
zifát 100 kilónként 2 kor. 80 fill-
lérért hazaszállítva, ugyszintér
egész, esetleg fél waggon rakomány
cser-, bük- és gyertyánfát karte-
len kívül legolcsóbb árban befu-
varozva fűrészelve és hasítva. Mo-
toros fűrészgépeink is házhoz ren-
delhetők. Felvilágosítást készséggel
nyújtunk telefonon is 658. sz. 5451

Ha nem jót eszik

a hiszja, adjon neki Vojtek és
Weiss hírneves által tipporátár.
Arad, Deák Ferenc-utca 8. sz. 8121

Bér-auto
Telefonszám
810
Szolgálat: reggel 6 óráig éjjel 12 óráig
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogházból

veszek arany-, ezüst- és ékszerárgyakat

Farkas Streicher

Arad, Tökölly-tér 1. sz.

Legszebb

ujévi ajándék!

Valódi harzi kanári

madarak,

szárny alatt
harzibélyeg-
gel, éjjel-
nappalének.

lők, versenyképes olcsó árban már
10 koronától, ugyszintén

tengerentuli diszmadarak

minden színben kaphatók. 7365

ZIMMERMANN JÁNOS-nál
Aradon, Deák Ferenc-utca 10. sz.

Nyomtatványok

csinos kivitelben készülnek
az Aradi nyomda r. t.-nál.

Diamant Ferencz

villamos világítás, tele-
fon-osengő berendező,
osillár- és izzótestek
raktára 3161

Deák Ferenc-u. 7.

Telefon 595. szám.

Millió

ember használja

Köhögés

rekedség hurut, elnyálkásodás torok-
hurut, fullasztó és görcsös köhögés
ellen a 6251

Kaiser-féle mellpasztillát

„3 fenyőjeggyel“

6100 bizonyítvány orvosoktól és
magánemberek elismerő le-
vele a legjobb ajánlás a
biztos sikerre és közkedvelésre. —
Egyetén hasonló készítmény sem tud
ilyen hatást elérni. Különösen kelle-
mes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60
filteres dobozban.

Kapható: Gutori Földes Kálemen, Hűdés
Árpád, Rozsnyai Mátyas, Brumer Pál, Voj-
tek Kálmán, Krebsz Géza, Berger Gyula,
Vajdits György, Göcs László, Götz Károly,
Bernát János, és King Lajos gyógyszer-
raktárban Arad, Hontu Nestor drogeria, Vojtek
és Weiss drogeria, „Antyal“ drogeria Arad.
Zombori János gyógyszerára a Szent-
háromság-úthoz Újtelepben, Adler gyógyár-
ban M.-Pécska, Ors Rezső Pankola, Telfert
Károly gyógyszerára Elek, Krausz Elemér
gyógyszertára Glogovác, — Zeigmondovics
Géza Iris gyógyszerára Lippa, Roxim János
gyógyszertára Ó-Pécska és Székely Zoltán
gyógy. zertára Csémő, Bauer K. gyógyszer-
tára Kevermes, Dr. Stodolnik Dezső gyógy-
szertára Ujrad.

Aki rosszul érzi magát,

igyék egy üveg eredeti

Kárpáti-léle

epohajtót,

mely a legkiválóbb fájdalom-
csillapító gyógyszer. Háziszer.
Is édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 40 fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 4071

ARAD, BORON BENI-TÉR.

680—1912. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó
az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
a körösbökényi kir. járásbírósnak
1911. évi Sp. I. 5247. számú
végzése következtében Dr. Beles
Jenő ügyvéd által képviselt Bal-
tean János javára 611 korona
s jár. erejéig 1912. évi szeptember
hó 2-án fogantatosított kielégítési
végrehajtás útján lefoglalt és 2680
koronára becsült páliokafőző üst,
kádak, felülepítvények nyilvános
árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körösböké-
nyi kir. járásbírósnak 1912. évi
V. 406/2. sz. végzése folytán 191
korona hátr. tőkekövetelés, en-
nek 1912. évi március hó 30.
napjától járó 5% kamatai és eddig
összesen 213 korona 18 fillérben
bíróilag már megállapított költségek
erejéig, Keszenden, adós lakásán
leendő megtartására 1913. évi január
hó 2-ik napjának délelőtti 9 órája ha-
táridőül kiűzetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel ely megjegy-

zéssel hivatnak meg, hogy az érint-
ett ingóságok az 1881. évi LX.
törvények 107. és 108. §-ai ér-
telmében készpénzfizetés mellett,
a legtöbbet ígérőnek, szükség ese-
tén becsáron alul is el fognak
adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értel-
mében ezek javára is elrendeltetik.

Körösbökény, 1912. évi decem-
ber hó 18. napján.

Walder Izso

8120

kir. bír. végrehajtó.

Ingatlanforgalmi és Par- cellázó bank Arad, Pe- tőfi-utca 1. sz. Telefon

861. Pécskai-ut 15. sz.

(volt br. Bánhid-telek) el-

adunk kiváló fekvésű

háztelkeket

olcsó áron, előnyös kölcsön-

nyújtással, vagy 5 évi

részletfizetésre. Telke-

inkre igen előnyös építési

kölcsönöket is adunk.

IV-7717.

Alkalmi vételek

és eladása

finom 14 karátos arany-ékszer
és pontosan kipróbált zseb- és
fali órákban.

Aki olcsón és szolid árut akar
venni, úgy saját érdeke az, ha

ZINNER VILMOS

mű-órás és ékszerésznel

ARAD, Forray-utca,

(gróf Hunyadi-palota) vá-

sárol. Óra és ékszer-ja-

vítások 2 évi jótállás

mellett.

Tört aranyat- és drága-köveket

a legmagasabb árban megve-

szem, vagy becserélem új ék-

szerekre. 5707

Értesítés!

A nagyérdemű közönség szives tu-
domására hozom, hogy a

Petőfi utca 1. szám alatt levő

kifőzést

megnyitottam,

ahol minden időben elfogadok ugy

benti, mint külső abbonenseket leg-

ízletesebb magyar konyhai ételek

kiszolgálásával.

1 ebéd 3 tál étellel — csü-

törtök és vasárnap 4 tál

étel — 80 fillér.

Szives pártfogást kérek kiváló

tisztelettel

őzv. Kulinczay Antalné,

tulajdonos.

8097